

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 2

**Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti
Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve
Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair
Kanun Tasarısı (1/303) ile Sanayi, Ticaret,
Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/303 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Gerekçesi4

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu7

• Dışışleri Komisyonu Raporu10

• Muhalefet Şerhi12

• Tasarı Metni13

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin13

• Anlaşma Metni15

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1179-3409

2/11/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 12/10/2015 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/303)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

Yurtdışında yatırım yapan ülkemiz yatırımcıları ile yatırımlarına ve benzer şekilde ülkemizde yatırım yapmış uluslararası yatırımcılara ve yatırımlarına uygulanacak muamelenin yanı sıra tabi olacakları koruma ilkeleri 1962 yılından bu yana 94 ülke ile imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları ile düzenlenmektedir.

Bununla birlikte; taraf ülkeler arasında ileri düzeyde bir ticari ve ekonomik işbirliğinin temellerini atmak üzere ticaretin yanı sıra yatırım ve hizmet ticareti konularını da içermek üzere geniş kapsamlı Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalanmasına yönelik uluslararası gelişmeler doğrultusunda, 1/8/2012 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma”nın “Liberalizasyon” başlıklı 1.5 numaralı maddesinde taahhüt edildiği üzere; “Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşması” (Yatırım Anlaşması) ülkemiz ile Kore Cumhuriyeti arasında 26 Şubat 2015 tarihinde Seul’de imzalanmıştır. Yatırım Anlaşması, 14/5/1991 tarihinde imzalanmış ve 4/6/1994 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması’nı yürürlükten kaldırarak yerine geçecektir.

Ülkemiz müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde rekabet gücünü artırması, genel ekonomi politikamızın ana hedefleri arasındadır. Bu hedef doğrultusunda imzalanan Yatırım Anlaşması'nın temel amacı, iki ülke yatırımcılarına ve yatırımlarına uygulanacak muameleyi belirleyerek, yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş şansını da getiren uluslararası doğrudan yatırımları Taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Yatırım Anlaşması'nın YKTK Anlaşmalarına benzer şekilde düzenlenen temel esasları aşağıda özetlenmiştir:

1. Anlaşmaya taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun koşulları yaratmak,
2. Türkiye ve Kore'de yabancı sermayeli yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muameleyi belirlemek ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek,
3. Her iki ülkede, özel teşebbüsle ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek ve yatırımcı-devlet uyumsuzlukları çözüm sürecinin çerçevesini belirlemek, ve
4. Her iki ülkenin yatırımcılarının ev sahibi ülkede elde ettiği karların ve diğer gelirlerin gecikme olmaksızın transfer edilmesini güvence altına almak.

Yukarıda yer alan temel ilkeleri pekiştirmek ve daha istikrarlı ve liberal bir yatırım ortamı sağlamak üzere Yatırım Anlaşması'nda kabul edilen yeni hükümler ise:

1. "Milli muamele" ve "en çok gözetilen ulus" ilkelerinin yalnızca kurulum sonrası süreç için değil, yatırımların kuruluş aşamasına da uygulanmasını;
2. Dünya Ticaret Örgütü çerçevesinde ülkemizce de taraf olunan Ticaret ile Bağlantılı Yatırım Önlemleri Anlaşması (TRIMs) temelinde, uluslararası ticareti sınırlandırmayı hedefleyen ve kısaca performans şartları olarak adlandırılan tedbirlerin yatırımların kurulması, edinilmesi, genişletilmesi, yönetilmesi, sürdürülmesi, işletilmesi, satışı veya diğer bir şekilde elden çıkartılmasıyla ilgili olarak Taraflarca uygulanmasını veya Taraflarca yatırımcılara belirli bir avantajın sağlanması için bu şartlara ilişkin yatırımcı tarafından taahhütte bulunulmasının zorunlu kılınmasının önlenmesini;
3. Anlaşma hükümlerine uygun olacak şekilde Tarafların çevre, sağlık, güvenlik gibi alanlarda yatırımlara ilişkin düzenleme yapma ve politika belirleme yetkisini sınırlamayacak şekilde ayrımcı olmayan yasal tedbirler almasına, uygulamasına veya sürdürmesine olanak tanınmasını;
4. Anlaşma kapsamında yatırım olarak sayılacak, yabancı yatırımcılarca kurulacak işletmelerin üst düzey yöneticilerinin belirli bir vatandaşlığa sahip kişilerden atanmasının zorunlu kılınmasının önlenmesini; ve
5. Yatırım yapmanın koşulu olarak yatırımcı tarafından ev sahibi ülkede tüzel kişilik kurulması zorunluluğuna benzer usul gerekliliklerinin uygulanabileceğini düzenleyen hükümlerdir.

Bu çerçevede; yatırımların desteklenmesine yönelik yatırım politikaları göz önünde bulundurularak; "Performans Şartları" maddesinin, yatırımlara yönelik devlet destekleri gibi programlar altında sağlanan avantajlar kapsamında uygulanmasını düzenleyen ikinci fıkrası, yatırımcı tarafından üretilen malların ev sahibi ülkede satışının, bu yatırımcı tarafından yapılmış olan ihracat miktarı veya değeri ya da bu yatırımın döviz getirileri ile ilişkilendirilerek kısıtlanmasının önlenmesini öngören (d) bendi hariç olmak üzere, yatırımcı-devlet uyumsuzluk mekanizması dışında bırakılmıştır.

Yatırım Anlaşmasında, “Milli Muamele”, “En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi”, “Performans Şartları” ve “Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim” Maddeleri ile düzenlenen hükümlere yönelik her iki ülke tarafından gerçek ve tüzel yabancı kişiler ile yabancı yatırımcılara yönelik olarak hassas görülen bazı alanlar ve sektörler için istisnalar düzenlenmektedir. İstisnaları yansıtan Taahhüt Listeleri, Anlaşma’nın Eki’nde her bir Taraf için ayrı ayrı iki liste halinde yer almakta olup, listelerin ilki belirli bir mevzuata dayalı olarak Tarafların mevcut kısıtlama ve sınırlamalarını, ikincisi ise Tarafların ileriye dönük düzenleme yapma haklarını saklı tuttıkları hassas alanlara ilişkin istisnalarını yansıtacak şekilde düzenlenmiştir.

“Milli Muamele”, “En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi”, “Performans Şartları” ve “Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim” Maddeleri kapsamında, Taraflar, Taahhüt Listeleri’nde belirlemiş oldukları istisnalar haricinde mevzuatlarında veya bu mevzuatların uygulaması açısından mevcut olan durumdan daha kısıtlayıcı tedbir almayacaklarını ve/veya daha kısıtlayıcı düzenleme yapmayacaklarını taahhüt etmektedirler.

Daha istikrarlı ve öngörülebilir bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma ile birlikte iki ülke arasındaki sermaye akışında önemli ölçülerde artış gerçekleşmesi beklenmektedir.

**Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Komisyonu Raporu**

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve

11/12/2015

Teknoloji Komisyonu

Esas No: 1/303

Karar No: 2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 3/11/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 4/12/2015 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilen 1/303 esas numaralı “Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 10/12/2015 tarihinde yaptığı 2. Birleşiminde Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve ile ilgili diğer kamu kurumları temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı, Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti arasında 26 Şubat 2015 tarihinde Seul’de imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir. Anlaşma ile her iki ülke arasında daha istikrarlı ve öngörülebilir yatırım ortamının sağlanması ve sermaye akışının artırılması amaçlanmaktadır.

Bilindiği gibi, dış ilişkiler çerçevesinde yatırımlara uygulanacak muamelenin yanı sıra yatırımların tabi olacakları koruma ilkeleri 1962 yılından bu yana 94 ülke ile imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları ile düzenlenmektedir. Bununla birlikte; uluslararası ilişkilerde taraf ülkeler arasında ticari ve ekonomik işbirliğine yönelik Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalanmasına ilişkin ciddi ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu süreçte 1/8/2012 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma” imzalanmıştır. Bu Anlaşmanın “Liberalizasyon” başlıklı 1.5 numaralı maddesinde taahhüt edildiği üzere iki ülke arasında “Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşması” (Yatırım Anlaşması) 26 Şubat 2015 tarihinde Seul’de imzalanmıştır. Bu Yatırım Anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle 14/5/1991 tarihinde imzalanmış ve 4/6/1994 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması yürürlükten kalkacaktır.

İmzalanan Yatırım Anlaşması’nın temel amacı, iki ülke yatırımcılarına ve yatırımlarına uygulanacak muameleyi belirleyerek, yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji transferi, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş imkanı da getiren uluslararası doğrudan yatırımları taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Yatırım Anlaşması’nın yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşmalarına benzer şekilde düzenlenen temel esasları;

-Anlaşmaya taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun şartların oluşturulması,

-Türkiye ve Kore’de yabancı sermayeli yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamelenin belirlenmesi ve sahip olduğu haklara açıklık getirilmesi,

-Her iki ülkede, özel teşebbüsle ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarının tespit edilmesi ve yatırımcı-devlet uyuşmazlıkları çözüm sürecinin çerçevesinin belirlenmesi ve her iki ülkenin yatırımcılarının ev sahibi ülkede elde ettiği karların ve diğer gelirlerin gecikme olmaksızın transfer edilmesinin güvence altına alınması

hususlarını içermektedir.

Söz konusu temel ilkeleri pekiştirmek ve daha istikrarlı ve liberal bir yatırım ortamı sağlamak üzere Yatırım Anlaşması’nda kabul edilen yeni hükümler ise;

-“Milli muamele” ve “en çok gözetilen ulus” ilkelerinin yalnızca kurulum sonrası süreç için değil, yatırımların kuruluş aşamasına da uygulanmasını;

-Dünya Ticaret Örgütü çerçevesinde ülkemizce de taraf olunan Ticaret ile Bağlantılı Yatırım Önlemleri Anlaşması (TRİMs) temelinde, uluslararası ticareti sınırlandırmayı hedefleyen ve kısaca performans şartlarının taraflarca uygulanmasını veya taraflarca yatırımcılara belirli bir avantajın sağlanması için bu şartlara ilişkin yatırımcı tarafından taahhütte bulunulmasının zorunlu kılınmasının önlenmesini;

-Anlaşma hükümlerine uygun olacak şekilde tarafların çevre, sağlık, güvenlik gibi alanlarda yatırımlara ilişkin düzenleme yapma ve politika belirleme yetkisini sınırlamayacak şekilde ayrımcı olmayan yasal tedbirler almasına, uygulamasına veya sürdürmesine imkan tanınmasını;

-Anlaşma kapsamında yatırım olarak sayılacak, yabancı yatırımcılarca kurulacak işletmelerin üst düzey yöneticilerinin belirli bir vatandaşlığa sahip kişilerden atanmasının zorunlu kılınmasının önlenmesini;

-Yatırım yapmanın koşulu olarak yatırımcı tarafından ev sahibi ülkede tüzel kişilik kurulması zorunluluğuna benzer usûl gerekliliklerinin uygulanabilmesini

düzenlemektedir.

1/303 esas numaralı Kanun Tasarısına ilişkin tali komisyon olarak Komisyonumuz, birleşimin başında İçtüzüğün 23 üncü maddesi ve TBMM teamülleri uyarınca tasarının tümü üzerinde görüşme açılmasını ve maddeler üzerindeki görüşlerin de tümü üzerindeki görüşmelerde açıklanması usulünü kararlaştırmıştır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra Komisyonumuzun genel uygunluk görüşünün esas komisyona bildirilmesi kabul edilmiştir.

Raporumuz, esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan
Ziya Altunyaldız
Konya

Başkanvekili
Harun Karacan
Eskişehir

Katip
Şahin Tin
Denizli

Üye	Üye	Üye
<i>Ali Ercoşkun</i>	<i>Emin Haluk Ayhan</i>	<i>Kazım Arslan</i>
Bolu	Denizli	Denizli
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Bulut</i>	<i>Mahmut Toğrul</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>
Elazığ	Gaziantep	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Necmettin Ahrazoğlu</i>	<i>İrfan Bakır</i>	<i>Didem Engin</i>
Hatay	Isparta	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Sert</i>	<i>Nureddin Nebati</i>	<i>Necip Kalkan</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Uğur Dilipak</i>	<i>Tahsin Tarhan</i>	<i>Zeki Aygün</i>
Kahramanmaraş	Kocaeli	Kocaeli
Üye	Üye	Üye
<i>Hacı Özkan</i>	<i>Faysal Sarıyıldız</i>	<i>Adem Geveri</i>
Mersin	Şırnak	Van

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

11/12/2015

Esas No: 1/303

Karar No: 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 3/11/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 4/12/2015 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26 ncı Yasama Dönemi 10/12/2015 tarihli 2 nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tali komisyon olan Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu 10/12/2015 tarihli toplantısında Tasarı üzerinde görüşme yapmış ve raporunu olumlu görüşle Komisyonumuza gönderilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmuştur.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Türkiye ile Kore arasında 26 Şubat 2015 tarihinde Seul’de imzalanan Anlaşmanın, her iki ülke arasında daha istikrarlı ve öngörülebilir bir yatırım ortamı sağlanması ve ülkeler arasındaki sermaye akışının artırılması ile ilgili düzenlemelerin yapılması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Türkiye’nin AB ile Gümrük Birliği çerçevesinde AB’nin ortak ticaret politikalarıyla uyum yükümlülüğü olduğu ve bu çerçevede AB ile Güney Kore arasında Ekim 2010’da bir serbest ticaret anlaşması imzalanması üzerine, ülkemiz ile Güney Kore arasında da serbest ticaret alanı tesis eden Çerçeve Anlaşma ile Mal Ticareti Anlaşmasının imzalandığı,

Çerçeve Anlaşma kapsamında imzalanan Anlaşmanın iki ülke arasındaki yatırım ortamının daha da iyileştirilmesi ve karşılıklı pazara giriş imkânlarının geliştirilmesini öngören hukuki altyapıyı tesis ettiği ve 4 Haziran 1994 tarihinden itibaren yürürlükte bulunan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının bu Anlaşmayla yürürlükten kaldırılacağı,

Anlaşma ile yatırımcılara ve yatırımlara yönelik millî muamele ve en çok gözetilen ulus ilkelerinin yatırımların faaliyette bulundukları döneme ek olarak kuruluş aşamasında da uygulanacağını taahhüt altına alındığını,

Kısa vadeli spekülatif portföy yatırımlarının 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ile uyumlu olacak şekilde Anlaşmanın kapsamının dışında bırakıldığı ve bu kapsamda Anlaşmanın doğrudan yabancı yatırımlarla sınırlandırıldığı,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, Rize Milletvekili Hasan Karal ve Adana Milletvekili Talip Küçükcan Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Taha Özhan</i>	<i>Cemalettin Kani Torun</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
Malatya	Bursa	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Basri Kurt</i>	<i>Talip Küçükcan</i>	<i>Mustafa Serdengeçti</i>
Samsun	Adana	Aksaray
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Öztürk Yılmaz</i>	<i>Hişyar Özsoy</i>	<i>Ziya Pir</i>
Ardahan	Bingöl	Diyarbakır
	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Ümit Özdağ</i>	<i>Mevlüt Dudu</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Gaziantep	Hatay	Hatay
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Serkan Topal</i>	<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Eren Erdem</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ravza Kavakcı Kan</i>	<i>Serap Yaşar</i>	<i>Recep Şeker</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Hasan Karal</i>	<i>Halil Özcan</i>
Mardin	Rize	Şanlıurfa
	(Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

“1/303 Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile ilgili **muhalefet şerhim** aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

26 Şubat 2015 tarihinde Seul’de imzalanmış olan “Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşması” özel sermayenin pazar imkanlarının karşılıklı olarak artırılmasının devlet eli tarafından güvenceye alınmasını sağlamak için yapılmış bir anlaşmadır. İktidara geldiği günden bugüne uyguladığı politikalarla AKP iktidarı özel sermayeyi sürekli olarak korumakta, genişletmekte ve toplumun her alanına yayılmasını sağlamaktadır. Ticareti üretime ve özel sektörü kamu yatırımlarına tercih ederek ülkeyi yaşanabilecek küresel ekonomik krizler karşısında açık bir hedef haline getiren bu politikalarla AKP devlet eliyle emek sömürsünü olabildiğince had safhaya çıkararak, yatırımcıların kar hırsına cevap olabilmek için her türlü çabayı sarf etmektedir. Küresel çapta yaşanan büyük ekonomik krizlerin geçersizleştirdiği klasik liberal doktrin, bugün yerini özel sermayenin ve piyasanın devlet eliyle korunmadan anında çökeceği ve son derece belirli ideolojik bir anlayışa bırakmıştır. Bu ideolojinin adı en kaba anlamda neoliberalizmdir. Kitlelerin ekonomik çıkarlarının aksine yatırımcıların en yüksek karları elde edebilmesi için devlet eliyle bizzat korunan özel sermaye ve piyasa, kar hırsının dünyayı sürüklediği ekonomik, sosyal ve ekolojik krizlerin temel aktördür. Uygulanmaya konulmak istenen bu ticari anlaşmanın temel amacı, tasarının gerekçesinde de belirtildiği üzere, özel sermayenin ve piyasanın serbest dolaşımını güvence altına alarak emek sömürsünün sürekliliğine dair oluşabilecek her türlü ekonomik ve sosyal pürüzün ve direncin devlet eliyle çözülmesini garanti altına almaktır. Oylamaya sunulan 1/303 sayılı kanun tasarısı, ucuz işgücünün ve kaynakların sınırsız kullanımına olanca kar hırsıyla göz dikmiş olan özel sektörün ve sermayenin çıkarlarını kitlelerin ekonomik ve sosyal çıkarlarına tercih eden bir anlayışta olup, gerek parti programımız gerekse savunduğumuz evrensel insan hakları ve değerleri göz önünde bulundurulduğunda kabul edilebilir değildir. Buna ek olarak 2007-2012 Güney Kore ile yapmış olduğumuz ticaret verilerinin de gösterdiği üzere İkili ticaret hacmi potansiyelinin gerisindedir ve büyük oranda ülkemiz aleyhine olan ticaret açığı devam etmektedir. Bu beş yıllık sürede Güney Kore ile yaptığımız toplam ithalat miktarı 28.302 Milyon ABD doları iken, yapmış olduğumuz ihracat sadece 2.019 Milyon ABD dolarıdır. Bu beş yıllık süre zarfında oluşan 26.283 Milyon ABD doları dış ticaret açığına rağmen şu anda geçirilmeye çalışılan 1/303 sayılı kanun tasarısı Türkiye’nin dış ticaret açığının daha da artmasına sebep olacağından ülkemiz ekonomisini oluşabilecek küresel ekonomik krizlere karşı korunmasız ve savunmasız kılacaktır. Özel sermayenin yaşanan ekonomik krizlere karşı devlet eliyle ve prosedürleriyle korunduğu neoliberal ekonomi anlayışı, yaşanacak her ekonomik krizin faturasının kitlelere ve emekçilere kesilmesine sebep olup, halkın çıkarları açısından ve tarafımızdan kabul edilebilir değildir.

Bütün bu nedenlerle kanun tasarısına muhalifim.

Ziya Pir
Diyarbakır

Hişyar Özsoy
Bingöl

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KORE CUMHURİYETİ ARASINDA SERBEST TİCARET ALANI TESİS EDEN ÇERÇEVE ANLAŞMA KAPSAMINDA YATIRIM ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 26 Şubat 2015 tarihinde Seul’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KORE CUMHURİYETİ ARASINDA SERBEST TİCARET ALANI TESİS EDEN ÇERÇEVE ANLAŞMA KAPSAMINDA YATIRIM ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Avrupa Birliği Bakanı

H. B. Dedeoğlu

Çevre ve Şehircilik Bakanı V.

M. Müezzinoğlu

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. R. Alaboyun

Gümrük ve Ticaret Bakanı

C. Aşçı

Kültür ve Turizm Bakanı

Y. Topçu

Milli Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

K. İpek

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı

F. H. Sinirlioğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Altınok

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

F. Bilgin

Başbakan Yardımcısı

C. Yılmaz

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

A. Gürcan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı V.

K. Arzu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

K. Arzu

Kalkınma Bakanı

M. C. Düzyol

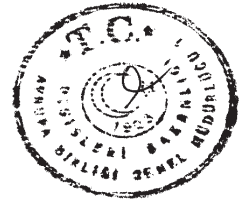
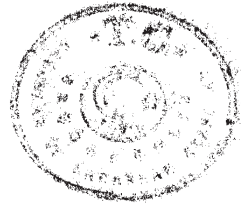
Milli Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE
KORE CUMHURİYETİ ARASINDA
SERBEST TİCARET ALANI TESİS EDEN
ÇERÇEVE ANLAŞMA KAPSAMINDA
YATIRIM ANLAŞMASI**

DİBACE

Türkiye Cumhuriyeti ve Kore Cumhuriyeti (bundan sonra “Akit Taraflar” veya uygun olduğu yerlerde, “Türkiye” veya “Kore” olarak anılacaktır);

1 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye Cumhuriyeti ve Kore Cumhuriyeti arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşmayı (bundan sonra “Çerçeve Anlaşma” olarak anılacaktır) **HATIRLATARAK**;

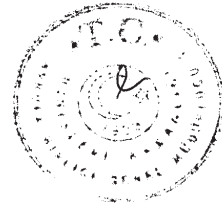
Çerçeve Anlaşma’nın, yatırımları kapsayan Türkiye-Kore Serbest Ticaret Alanı tesis etme taahhüdünü yansıtan, 1.4 (Diğer Anlaşmalarla İlişkiler) ve 1.5 (Liberalizasyon) Maddelerini **AYRICA HATIRLATARAK**;

Çerçeve Anlaşma’nın yatırımların serbestleştirilmesi yoluyla Türkiye ve Kore arasındaki ekonomik işbirliğini güçlendirme ve ekonomik bütünleşmeyi derinleştirme hedeflerini **DİKKATE ALARAK**;

Şeffaflığı ve öngörülebilirliği artırmak için Türkiye ve Kore arasında yatırımlar konusundaki işbirliğini güçlendirmeye **GAYRET GÖSTEREREK**; ve

Uzun süreli ekonomik ilişkiler tesis etmek amacıyla yapılan, ekonomik kalkınmaya katkıda bulunan, Akit Taraflar arasındaki sermaye ve teknoloji akışını güçlendiren ve Akit Taraflar’ın ekonomik refahını artıran ikili yatırımların teşviki ve korunması ihtiyacını **KABUL EDEREK**;

aşağıdaki hususlarda **ANLAŞMIŞLARDIR**:

Bölüm A: Tanımlar

MADDE 1.1: TANIMLAR

1. İşbu Anlaşma'nın amaçları bakımından:

Anlaşma kapsamındaki yatırım, bir Akit Taraf açısından, bu Akit Taraf'ın ülkesinde, diğer Akit Taraf'ın bir yatırımcısına ait olan ve bu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihte mevcut bulunan ya da daha sonra kurulan, edinilen ya da genişletilen; işbu Madde'de tanımlanan şekliyle bir yatırımı ifade eder.

uyuşmazlığın tarafları uyuşmazlık içindeki bir yatırımcı ve Akit Taraf'ı ifade eder;

uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf, Madde 1.17 (Yatırımcı-Devlet Uyuşmazlıklarının Çözümü) kapsamında aleyhine bir iddia ileri sürülen Akit Taraf'ı ifade eder;

Çerçeve Anlaşma, Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma'yı ifade eder;

serbestçe kullanılabilir para birimi, Uluslararası Para Fonu'nca, Uluslararası Para Fonu'na dair Anlaşma veya Uluslararası Para Fonu'na dair Anlaşma'da yapılmış değişiklikler kapsamında bu şekilde tanımlanmış olan herhangi bir para birimini ifade eder;

ICSID Ek İmkan Kuralları, Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıkları Çözüm Merkezi Sekreteryasınca Yargılamanın Yürütülmesi için Ek İmkânı Düzenleyen Kurallar'ı ifade eder;

ICSID Sözleşmesi, 18 Mart 1965 tarihinde Vaşington'da imzalanmış olan "*Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü Sözleşmesi*"ni ifade eder;

Ortak Komite, Çerçeve Anlaşma'nın 7.1'inci Madde'si (Ortak Komite) ile tesis edilen Ortak Komite'yi ifade eder;

yatırım, bir yatırımcının sahip olduğu veya kontrol ettiği ve sermaye ya da diğer kaynakların taahhüdü, kazanç ya da kar beklentisi, risk varsayımı ya da belirli bir süre gibi özellikleri de içerecek biçimde bir yatırımın özelliklerini haiz her türden varlığı ifade eder. Bir yatırım aşağıda belirtilen şekillerde biçim alabilir:

- (a) bir işletme;
- (b) paylar, pay senetleri ve bir işletmeye iştirakin diğer her türlü şekli;
- (c) borç senetleri, tahviller, krediler ve bir işletmenin diğer borçlanma araçları;

¹ Borç senetleri, tahviller ve uzun vadeli bonolar gibi bazı borçlanma biçimlerinin yatırım özelliğini taşıma ihtimali daha fazlayken; diğer borçlanma biçimlerinin böyle bir özelliği taşıma ihtimali daha düşüktür.

- (d) anahtar-teslim projeler, inşaat, işletme, üretim, imtiyaz, gelir paylaşımı sözleşmeleri ve diğer benzeri sözleşmeler;
- (e) fikri mülkiyet hakları;
- (f) lisanslar, yetkilendirmeler, izinler ve iç hukuka uygun olarak verilmiş benzeri haklar;² ³ ve
- (g) diğer maddi ve maddi olmayan, taşınır veya taşınmaz mallar ve kira sözleşmesi, ipotek, hapis hakkı veya rehin gibi ilgili mülkiyet hakları;⁴

İşbu Anlaşma'nın amaçları bakımından, yalnızca mal ve hizmetlerin ticari satışından kaynaklanan bir alacak hakkı, yatırım karakteristiğini haiz bir kredi olmaması halinde, bir yatırım teşkil etmez.

Anlaşma'ya Taraf olmayan bir ülkenin yatırımcısı, Akit Taraflar'dan biri açısından, söz konusu Akit Taraf'ın ülkesinde yatırım yapmış, yapmakta olan ya da yapma teşebbüsünde bulunan ve Akit Taraflardan herhangi birisinin yatırımcısı olmayan bir yatırımcıyı ifade eder;

bir Akit Taraf'ın yatırımcısı, çifte vatandaşlığı haiz bir gerçek kişinin, münhasıran baskın ya da etkili vatandaşlığının ait bulunduğu Devlet'in uyuğunda sayılması koşuluyla, diğer Akit Taraf'ın ülkesinde yatırım yapmış, yapmakta olan ya da yapma teşebbüsünde bulunan bir Akit Taraf'ı ya da o Akit Taraf'a ait devlet işletmesi veya o Akit Taraf'ın bir vatandaşı ya da işletmesini ifade eder;

işletme, uygulanabilir hukuk çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş, özel teşebbüs ya da devlet tarafından sahip olunan veya kontrol edilen, kar amaçlı olsun olmasın herhangi bir şirket, vakıf, ortaklık, şahıs şirketi, ortak girişim, dernek veya benzer bir teşekkül ve bir işletmenin şubesi⁵ de dahil olmak üzere her türlü kuruluşu ifade eder;

bir Akit Taraf'ın işletmesi, her bir Akit Taraf'ın iç hukuku çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş bir işletmeyi ve bir Akit Taraf'ın ülkesinde yer alan ve iş faaliyetlerini orada sürdüren bir şubeyi ifade eder;

² Belirli bir lisans, yetkilendirme, izin ya da benzeri araçların (böylesi bir özelliği haiz olması ölçüsünde imtiyazları da içerecek şekilde) yatırım özelliği taşıyıp taşıyamaması hak sahibinin her bir Taraf'ın iç hukuku çerçevesinde sahip olduğu hakkın mahiyeti ve kapsamı gibi etmenlere bağlıdır. Yatırım özelliğini haiz bulunmayan lisans, yetkilendirme, izin ve benzeri araçlar, iç hukuk tarafından korunan herhangi bir hak yaratmayan araçlardır. Kesinliğin sağlanması açısından; yukarıda geçen lisans, yetkilendirme, izin ya da benzeri bir araçla ilişkili ifade bağlamında, bunlarla ilgili herhangi bir varlığın, yatırım karakterini haiz olup olmasına ilişkin hakları saklıdır.

³ "Yatırım" terimi, adli ya da idari bir davada kayıt altına alınmış olan kararları veya emirleri içermez.

⁴ Kesinliğin sağlanması açısından; pazar payı, pazara giriş, beklenen kazançlar ya da kar fırsatları kendi başına yatırım teşkil etmez.

⁵ Kesinliğin sağlanması açısından; işbu Anlaşma'nın tarafı olmayan bir ülkenin bir tüzel kişinin bir şubesi, bir Akit Taraf'ın tüzel kişisi olarak kabul edilmeyecektir.

uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf, bir yatırım uyuşmazlığının tarafı olmayan Akit Taraf'ı ifade eder;

korunan bilgi, işe ilişkin gizli bilgiyi veya her bir Akit Taraf'ın iç hukukuna göre ayrıcalıklı olan ya da diğer bir şekilde açıklanmaktan korunan bilgiyi ifade eder; ve

UNCITRAL Tahkim Kuralları, 2010 yılında revize edilmiş haliyle, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 15 Aralık 1976 tarihinde kabul edilmiş olan, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu tahkim kurallarını ifade eder.

2. Çerçeve Anlaşma'nın 1.3 Maddesi'nde (Genel Tanımlar) yer alan tanımlar, işbu Anlaşma'nın amaçları bakımından uygulanacaktır.

Bölüm B: Yatırım

MADDE 1.2: KAPSAM VE UYGULAMA ALANI

1. Bu Anlaşma, bir Akit Taraf'ın;

- (a) diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına;
- (b) Anlaşma kapsamındaki yatırımlara; ve
- (c) Madde 1.8 (Performans Şartları) ile Madde 1.16 (Çevre ve Sağlık Önlemleri) açısından ise bu Akit Taraf'ın ülkesindeki tüm yatırımlara

ilişkin aldığı veya sürdürdüğü önlemlere uygulanır.

2. İşbu Anlaşma, 14 Mayıs 1991 tarihinde Seul'de imzalanmış olan ve işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihte sona erecek olan *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma*'yı ikame eder ve yerini alır. İşbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra tahkime götürülen uyuşmazlıklar, işbu Anlaşma'nın hükümlerine göre çözülecektir.

3. Kesinliğin sağlanması açısından: İşbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkmış herhangi bir olgu ya da olay ya da ortadan kalkmış herhangi bir durumla ilgili olarak, işbu Anlaşma herhangi bir Akit Taraf'ı bağlamaz.

4. İşbu Anlaşma'nın amaçları bakımından, **bir Akit Taraf'ın aldığı ya da sürdürdüğü önlemler**:

- (a) merkezi, bölgesel ya da yerel idare ve yetkililer; ve
- (b) merkezi, bölgesel ya da yerel idare ya da otoriteler tarafından yetki verilen devlet idaresinin dışındaki organlar

tarafından alınan ya da sürdürülen önlemleri ifade eder.

5. İşbu Anlaşma,

- (a) kamu alımlarına;
- (b) Madde 1.8 (Performans Şartları) ve Madde 1.17 (Yatırımcı-Devlet Uyuşmazlıklarının Çözümü) hariç olmak üzere, münhasıran yerli yatırımlara ve yatırımcılara verilip verilmediğine bakılmaksızın, bir Akit Tarafça sağlanan devlet desteklerine ya da hibelere ya da bu devlet destekleri ile hibelerin alınmasına veya alınmış olanlarının devamına ilişkin belirlenen şartlara; veya
- (c) Hizmet Ticareti Anlaşması'nın D Eki'nde bulunan, hizmetin sunulduğu Akit Taraf'ın Taahhüt Listesi'nde hizmet sektörlerinin ⁶ yer alıp almadığına bakılmaksızın, diğer Akit Taraf'ın bir hizmet sağlayıcısı tarafından o Akit Taraf'ın ülkesinde ticari varlık ⁷ yoluyla hizmet sunulmasına ilişkin o Akit Tarafça alınan ya da sürdürülen önlemlere uygulanmaz.

6. 5. Madde'nin (c) bendine bakılmaksızın, Madde 1.6 (Asgari Muamele Standardı), Madde 1.7 (Kayıpların Tazmini), Madde 1.11 (Transferler), Madde 1.12 (Kamulaştırma ve Tazminat), Madde 1.13 (Halefiyet), Madde 1.17 (Yatırımcı-Devlet Uyuşmazlıklarının Çözümü) ⁸ ve Madde 1.21 (Yürürlük Süresi), Hizmet Ticareti Anlaşması'na uygun olarak bir Akit Taraf'ın hizmet sağlayıcısı tarafından diğer Akit Taraf'ın ülkesinde ticari varlık yoluyla hizmet sunulmasına yönelik tüm önlemlere, bu önlemler sadece Anlaşma kapsamındaki bir yatırıma ilişkin olduğu ölçüde, kıyasen uygulanır.

MADDE 1.3: DİĞER ANLAŞMALAR İLE İLİŞKİLER

1. Bu Anlaşma ile Çerçeve Anlaşma altındaki diğer bir Anlaşma arasında herhangi bir tutarsızlık olması halinde, tutarsızlık ölçüsünde diğer Anlaşma geçerli olacaktır.
2. Bir Akit Tarafça, diğer Akit Taraf'ın bir hizmet sağlayıcısı tarafından sınır ötesi hizmet sunulması için borç senedi ya da diğer bir mali teminat türü verilmesi şeklinde bir şart koşulması kendi başına, işbu Anlaşma'yı, söz konusu Akit Taraf'ın bu türde bir sınır ötesi hizmet sunulması ile ilgili olarak aldığı ya da sürdürdüğü önlemlere uygulanır kılmaz. İşbu Anlaşma, ilgili Akit Taraf'ın sunulan borç senedi ya da verilen mali teminata ilişkin aldığı ya da sürdürdüğü önlemlere, bu borç senedi veya mali teminatın Anlaşma kapsamındaki bir yatırım olması halinde uygulanır.

⁶ Hizmet Ticareti Anlaşması ve Yatırım Anlaşması arasındaki ilişkinin amaçları açısından; Akit Taraflar, hizmetlerin, 10 Temmuz 1991 tarihli MTN.GNS/W/120 dökümanındaki DTÖ Hizmet Sektörleri Sınıflandırma Listesi'nde sınıflandırılmış olan hizmet sektörleri, alt sektörleri ve faaliyetlerini de içeren, ancak bunlarla sınırlı olmayan tüm hizmetleri kapsadığını teyit ederler.

⁷ İşbu Anlaşma'nın amaçları bakımından, "hizmetler" ve "ticari varlık" Hizmet Ticareti Anlaşması Madde 1.2 (Tanımlar) 1(a) ve 1(i) fıkralarındaki anlamı ifade eder.

⁸ Kesinliğin sağlanması açısından; Madde 1.17 (Yatırımcı-Devlet Uyuşmazlık Çözümü), Madde 1.21 (Yürürlük Süresi) hariç olmak üzere, sadece bu fıkroda belirtilmiş olan, Maddeler kapsamındaki yükümlülüklerin ihlal edildiğinin iddia edildiği, bir Akit Taraf ile diğer Akit Taraf'ın bir yatırımcısı arasındaki, Anlaşma kapsamındaki yatırımlara ilişkin yatırım uyuşmazlıklarına uygulanır.

3. İşbu Anlaşma, bir Akit Taraf'ın aldığı veya sürdürdüğü önlemlere, bu önlemlerin Hizmet Ticareti Anlaşması'nın C Eki (Mali Hizmetler) tarafından kapsandığı ölçüde uygulanmayacaktır.

MADDE 1.4: MİLLÎ MUAMELE

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına ve kendi ülkesindeki bu yatırımcıların Anlaşma kapsamındaki yatırımlarına, bu yatırımların kuruluşu, edinimi, genişletilmesi, yönetilmesi, sürdürülmesi, işletilmesi, satışı veya elden çıkarılması ile ilgili olarak, kendi yatırımcılarına ve kendi yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladığından daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunacaktır.

2. 1'inci fıkra uyarınca, bir Akit Tarafça uygulanacak muamele, bölgesel seviyedeki bir idare açısından, söz konusu bölgesel idare tarafından, bu idarenin bağlı olduğu Akit Taraf'ın yatırımcılarına ve bu yatırımcıların yatırımlarına benzer bir durumda uygulanan en elverişli muameleden daha az elverişli olmayan bir muameleyi ifade eder.

MADDE 1.5: EN ÇOK GÖZETİLEN ULUS MUAMELESİ⁹

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına, Anlaşma'ya taraf olmayan bir ülkenin yatırımcılarına, ülkesindeki yatırımların kuruluşuna, edinimine, genişletilmesine, yönetilmesine, sürdürülmesine, işletilmesine, satışına veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, benzer durumlarda uyguladığı muameleden daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunacaktır.

2. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırımlara, Anlaşma'ya taraf olmayan bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarının kuruluşuna, edinimine, genişletilmesine, yönetilmesine, sürdürülmesine, işletilmesine, satışına veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, benzer durumlarda uyguladığı muameleden daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunacaktır.

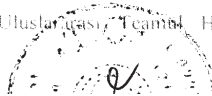
MADDE 1.6: ASGARİ MUAMELE STANDARDI¹⁰

1. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırımlara, adil ve hakkaniyete uygun muameleyi ve tam koruma ve güvenliği içeren uluslararası örf ve adet hukukuna uygun bir muamelede bulunacaktır.

2. Kesinliğin sağlanması açısından; 1. fıkra, uluslararası örf ve adet hukukunun yabancılara yönelik asgari muamele standardını Anlaşma kapsamındaki yatırımlara uygulanacak asgari muamele standardı olarak tayin eder. "adil ve hakkaniyete uygun muamele" ve "tam koruma ve güvenlik" kavramları bu standardın gerektirdiğine ek olarak ve

⁹ Kesinliğin sağlanması açısından; Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi) Bölüm C'de (Bir Akit Taraf'ın Yatırımcısı ile Uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) düzenlenenler gibi yatırımcı-devlet uyuşmazlık çözüm mekanizmalarına uygulanmaz.

¹⁰ Madde 1.6 (Asgari Muamele Standardı) Ek A'ya (Uluslararası Temel Hukuku) uygun olarak yorumlanacaktır.

bu standardın ötesinde bir muameleyi gerektirmez ve maddi olarak ek haklar yaratmaz. 1. fıkrada düzenlenen:

(a) "adil ve hakkaniyete uygun muamele" sağlama yükümlülüğü, dünyanın temel hukuk sistemlerindeki adil yargılama ilkesine uygun biçimde, cezai, adli veya idari yargı süreçlerinde yargılamadan kaçınmama yükümlülüğünü içerir; ve

(b) "tam koruma ve güvenlik" sağlama yükümlülüğü, her bir Akit Taraf'ın, uluslararası örf ve adet hukukunun gerektirdiği seviyede, polis koruması sağlamasını gerektirir.

3. İşbu Anlaşma'nın bu Madde'den başka bir hükmünün veya başka bir uluslararası anlaşmanın ihlal edilmiş olduğunun saptanması, işbu Madde'nin ihlal edilmiş olduğu sonucunu doğurmaz.

MADDE 1.7: KAYIPLARIN TAZMİNİ

Bir Akit Taraf, ülkesinde, Anlaşma kapsamındaki yatırımları savaş ya da diğer silahlı çatışma hali, olağanüstü hal, iç karışıklık veya diğer benzeri olaylar nedeniyle kayba uğrayan, diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına, zararların iadesi, tazmini, telafi edilmesi veya diğer bir şekilde halli ile ilgili olarak kendi yatırımcılarına veya Anlaşma'ya taraf olmayan herhangi bir ülkenin yatırımcılarına benzer koşullarda uyguladığı muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise o muameleyi uygulayacaktır.

MADDE 1.8: PERFORMANS ŞARTLARI

1. Hiçbir Akit Taraf, diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına ya da Anlaşma'ya taraf olmayan ülkelerin yatırımcılarına, yatırımların kurulması, edinilmesi, genişletilmesi, yönetilmesi, sürdürülmesi, işletilmesi, satışı veya diğer bir şekilde elden çıkartılmasıyla ilgili olarak aşağıdaki şartlardan herhangi birini uygulayamaz, zorunlu kılamaz; veya bunlara ilişkin herhangi bir taahhüt ya da yüklenme zorunluluğu getiremez:¹¹

- (a) belirli bir seviyede veya oranda yerli girdi kullanılması;
- (b) ülkesinde üretilmiş malların satın alınması, kullanılması veya alınmasına öncelik verilmesi ya da ülkesindeki kişilerden mal alınması;
- (c) ithalat miktar veya değerinin, ihracat miktarı veya değeriyle ya da yatırımla bağlantılı döviz girişlerinin miktarı ile ilişkilendirilerek kısıtlanması;
- (d) söz konusu yatırım tarafından üretilen malların, ülkesinde satışının, bu yatırım tarafından yapılmış olan ihracat miktarı veya değeri ya da bu yatırımın döviz getirileri ile ilişkilendirilerek kısıtlanması;

¹¹ Kesinliğin sağlanması açısından; 2. fıkrada bahsedilen bir yararı elde etmektir ve sürdürülmesi için gerekli bir şart. 1. fıkranın amaçları açısından "taahhüt ya da yüklenme" olmaktadır.

- (e) belirli bir seviye veya oranda mal ihracatı yapılması;
- (f) ülkesindeki bir kişiye, belirli bir teknolojinin, üretim sürecinin veya yatırıma ait diğer özel bilgilerin aktarılması;
- (g) söz konusu yatırım tarafından üretilen mal veya malların, münhasıran ülkesinden, belirli bir bölgesel piyasaya ya da dünya piyasasına sunulması.

2. Hiçbir Akit Taraf, ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının ya da Anlaşma'ya taraf olmayan ülkelerin yatırımcılarının, yatırımların kurulması, edinilmesi, genişletilmesi, yönetilmesi, idare edilmesi, işletilmesi, satışı veya diğer bir şekilde elden çıkartılmasıyla ilgili olarak bir fayda sağlamasını ya da sağlanmış olan bu faydayı sürdürmesini aşağıdaki şartlardan birine uyma koşuluna bağlayamaz:

- (a) belirli bir seviye veya oranda yerli girdi kullanılması;
- (b) ülkesinde üretilmiş malların satın alınması, kullanılması veya alınmasına öncelik verilmesi ya da ülkesindeki kişilerden mal alınması;
- (c) yapılacak ithalat miktar veya değerinin, söz konusu yatırım tarafından yapılmış olan ihracat miktarı veya değeriyle ya da yatırımla bağlantılı döviz girişlerinin miktarı ile ilişkilendirilerek kısıtlanması; veya
- (d) söz konusu yatırım tarafından üretilen mal veya malların, ülkesindeki satışının, bu yatırımın ihracat veya döviz girişi miktar veya değeriyle herhangi bir şekilde ilişkilendirilerek kısıtlanması.

3. Keyfi veya gerekçesiz olarak uygulanmaması ve uluslararası ticaret ya da yatırımlar üzerinde gizli kısıtlama teşkil etmemesi kaydıyla, 1(a), (b), (f) bentleri ve 2 (a) ve (b) bentleri bir Akit Taraf'ı,

- (a) işbu Anlaşma ile uyumsuz olmayan kanun ve düzenlemelere uygunluğu sağlamak için gerekli olan;
- (b) insan, hayvan, bitki hayatı ya da sağlığı için gerekli olan; veya
- (c) canlı ya da cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasına ilişkin;

çevresel önlemler de dahil olmak üzere, önlem almaktan ya da sürdürmekten alıktır.

MADDE 1.9: YÖNETİM KURULLARI ve ÜST DÜZEY YÖNETİM

1. Bir Akit Taraf, işbu Anlaşma kapsamında yatırım teşkil eden bir işletmesinin üst düzey yönetici pozisyonlarına belirli bir ülkenin vatandaşı olan gerçek kişilerin atanması zorunluluğu getirmeyecektir.

2. Bir Akit Taraf, yatırımcının yatırımı üzerindeki kontrol ehliyetine temelinden zarar vermemesi kaydıyla, işbu Anlaşma kapsamında yatırım teşkil eden, ülkesindeki bir işletmenin yönetim kurulu veya yönetim kurulu özelliğini haiz herhangi bir kurulunun

üyelerinin çoğunluğunun, ülkesinde yerleşik olmasını veya belirli bir ülke vatandaşı olmasını zorunlu kılabilir.

MADDE 1.10: İSTİSNAİ ÖNLEMLER

1. Madde 1.4 (Milli Muamele)¹², Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi), Madde 1.8 (Performans Şartları) ve Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim) hükümleri aşağıdakilere uygulanmayacaktır:

(a) bir Akit Taraf'ın Ek I Listesi'nde yer alan mevcut istisnai önlemleri;

(b) (a) bendinde belirtilen herhangi bir istisnai önlemin devam ettirilmesi ya da ivedi olarak yenilenmesi;

(c) söz konusu önlemin Madde 1.4 (Milli Muamele), Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi), Madde 1.8 (Performans Şartları) ve Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim) hükümlerine işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olan uyumunu azaltmayacak şekilde, (a) bendinde belirtilen istisnai önlemlerden herhangi biri ile ilgili yapılan değişiklik.

2. Madde 1.4 (Milli Muamele), Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi), Madde 1.8 (Performans Şartları) ve Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim) hükümleri bir Akit Taraf'ın, o Akit Taraf'ın Ek II Listesi'nde belirlendiği üzere, sektörlerle, alt sektörlerle ya da faaliyetlere yönelik alacağı ya da sürdüreceği herhangi bir önleme uygulanmayacaktır.

3. Hiçbir Akit Taraf, işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra alınan ve o Akit Taraf'ın Ek II Listesi'nde kapsanan herhangi bir önlem çerçevesinde diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarını, haiz olduğu vatandaşlık sebebiyle, önlemin yürürlüğe konduğu zamanda mevcut olan yatırımını satmaya ya da diğer bir şekilde elden çıkarmaya zorlayamaz.

4. İşbu Anlaşma'da yer alan hiçbir hüküm, fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik olarak, Akit Taraflar'ın taraf olduğu, Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması (TRIPS) ve Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) himayesinde yapılan diğer anlaşmalar da dahil olmak üzere, uluslararası anlaşmalar kapsamındaki hak yükümlülüklerinden sapma sonucunu doğuracak şekilde yorumlanmayacaktır.

MADDE 1.11: TRANSFERLER¹³

1. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırımlara ilişkin bütün transferleri kendi ülkesinden içeri veya dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına izin verir. Bu transferler aşağıdakileri içerir:

¹² Kesinliğin sağlanması açısından; yeterlilik şartları ve süreçleri, teknik standartlar ve lisanslama şartlarına ilişkin, Madde 1.4 (Milli Muamele) kapsamında milli muamele kısıtlaması oluşturmayan önlemlere Ek-I Listesi'nde yer verilmeyecektir.

¹³ Kesinliğin sağlanması açısından; Ek C (Geçici Korunma Önlemleri) bu Madde'ye uygulanır

- (a) ana sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak amaçlı ek meblağlar;
- (b) kârlar, temettüleri, faiz, sermaye kazançları, royalti ödemeleri, lisans ücretleri, teknik destek ücretleri, yönetim ücretleri ve Anlaşma kapsamındaki herhangi bir yatırımdan doğan diğer cari gelirler;
- (c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen gelirler;
- (d) kredi sözleşmesi de dahil olmak üzere, bir sözleşme kapsamında yapılan ödemeler;
- (e) Madde 1.7 (Kayıpların Tazmini) ve Madde 1.12 (Kamulaştırma ve Tazminat) çerçevesinde yapılan ödemeler;
- (f) bir uyuşmazlığın çözümünden doğan ödemeler.

2. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırımla ilgili transferlerin serbestçe kullanılabilir bir para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden yapılmasına izin verecektir.

3. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırıma ilişkin aynı gelirlerin o Akit Taraf ile Anlaşma kapsamındaki yatırım ya da diğer Akit Taraf'ın yatırımcısı arasında yazılı bir anlaşmada belirtildiği ya da yetkilendirildiği şekilde yapılmasına izin verecektir.

4. 1'inci ve 2'nci fıkra hükümlerine bağlı kalınmaksızın, bir Akit Taraf aşağıdaki hususlara ilişkin kanun ve düzenlemelerinin hakkaniyete uygun, ayrımcı olmayan ve iyi niyet çerçevesindeki uygulamaları kapsamında, bir transferin yapılmasını önleyebilir:

- (a) iflas, ödeme aczi veya alacaklı haklarının korunması;
- (b) menkul kıymetler, vadeli işlemler, opsiyonlar veya türevlerin ihracı, ticareti ya da bunlarla ilgili faaliyetler;
- (c) cezai suçlar;
- (d) adli ya da idari yargılama kararlarına uyulmasının sağlanması; veya
- (e) kanunların uygulanması ya da finansal düzenleyici kurumlara destek amacıyla gerekli olan hallerde, transferlerin finansal olarak raporlanması ya da kaydının tutulması.

MADDE 1.12: KAMULAŞTIRMA VE TAZMİNAT¹⁴

¹⁴ Bu Madde Ek A (Uluslararası Teamül Hukuku) ve Ek B (Kamulaştırma) ile uyumlu olarak yorumlanacaktır.

1. Hiçbir Akit Taraf, aşağıda belirtilen koşullara uyulmadıkça, Anlaşma kapsamındaki bir yatırımı, doğrudan veya devletleştirme ya da kamulaştırmaya (bundan sonra "kamulaştırma" olarak anılacaktır) eş etkili önlemler yoluyla dolaylı olarak devletleştirmeyecek ya da kamulaştırmayacaktır:

- (a) kamulaştırmanın kamu yararı kapsamında gerçekleştirilmesi;
- (b) kamulaştırmanın kanunda belirlenen adil yargılama ilkesi ve işbu Anlaşmanın Madde 1.6. hükümlerine (Asgari Muamele Standartları) uygun olması;
- (c) kamulaştırmanın ayrımcı olmaması; ve
- (d) hızlı, yeterli ve etkin bir tazminat ödenmesi.

2. 1(d) bendinin amaçları açısından, tazminat:

- (a) kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapılmasından hemen önceki (kamulaştırmanın yapıldığı tarih) adil piyasa değerine eşit olacaktır;
- (b) kamulaştırma niyetinin önceden öğrenilmesinden doğan herhangi bir değer farkını yansıtmayacaktır;
- (c) gecikme olmaksızın ödenecektir; ve
- (d) paraya çevrilebilir ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

3. Eğer adil piyasa değeri serbestçe kullanılabilir bir para birimi üzerinden belirlenmekte ise, 1(d) bendinde belirtilen tazminat, kamulaştırmanın gerçekleştirildiği tarihteki adil piyasa değerinden ve buna ek olarak kamulaştırma tarihinden ödeme tarihine kadar geçen sürede tahakkuk eden, ilgili para birimi üzerinden uygun ve makul bir orandan hesaplanacak faizden az olmayacaktır.

4. Eğer adil piyasa değeri serbestçe kullanılabilir bir para birimi üzerinden belirlenmiyor ise, 1(d) bendinde belirtilen tazminat -ödeme tarihinde geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden ödeme yapılacak para birimine çevrilmiş şekilde-:

- (a) kamulaştırma tarihindeki adil piyasa değerinin o tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden serbestçe kullanılabilir bir para birimine dönüştürülmüş tutarı, ve buna ek olarak;
- (b) kamulaştırma tarihinden ödeme tarihine kadar geçen sürede tahakkuk eden, söz konusu serbestçe kullanılabilir para birimi üzerinden uygun ve makul bir orandan hesaplanacak faiz tutarından az olmayacaktır.

5. Bu Madde, TRIPS Anlaşması kapsamında fikri mülkiyet haklarına ilişkin sağlanmış olan zorunlu lisansların düzenlenmesine veya Çerçeve Anlaşma Fası 2 (Fikri Mülkiyet Hakları) hükümlerine uygun olduğu sürece, fikri mülkiyet haklarının oluşturulması, düzenlenmesi, iptal edilmesi veya sınırlandırılmasına uygulanmaz.

MADDE 1.13: HALEFİYET

1. Bir Akit Taraf ya da yetkili kurumu, o Akit Taraf'ın herhangi bir yatırımcısına, ticari olmayan risklere karşı yatırımcılarının yatırımlarına sağlanan bir güvence, sigorta sözleşmesi ya da diğer bir teminat türü kapsamında bir ödeme yaparsa, diğer Akit Taraf o yatırım ile ilgili haklar ya da taleplerin halefiyetini ya da transferini tanıyacaktır. İlgili Akit Taraf ya da yetkili kurumu halefiyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili yükümlülükleri üstlenir. Halef olunan ya da transfer edilen haklar veya talepler yatırımcının asıl hak veya taleplerini aşmayacaktır.

2. Bir Akit Taraf ya da Akit Taraf'ın yetkili kurumu yatırımcısına bir ödeme yapar ve yatırımcının hak ve taleplerini üstlenirse, o yatırımcı, ödemeyi¹⁵ yapan Akit Taraf ya da yetkili kurumu adına hareket etmek için yetkilendirilmediği sürece, söz konusu hak ve talepleri diğer Akit Taraf'a karşı ileri süremez.

MADDE 1.14: ÖZEL İŞLEMLER VE BİLGİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Madde 1.4'de (Milli Muamele) yer alan hiçbir hüküm, bir Akit Taraf'ı, Anlaşma kapsamındaki yatırımlarla ilişkili özel işlemleri düzenleyen, Anlaşma kapsamındaki yatırımların bu Akit Taraf'ın kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde kurulmuş olması gerekliliği gibi, önlem almaktan ya da sürdürmekten, bu gibi işlemlerin işbu Anlaşma ile bir Akit Taraf'ın, diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına ve Anlaşma kapsamındaki yatırımlarına sağladığı korumaya zarar vermemesi kaydıyla, alıkoymayacaktır.

2. Madde 1.4 (Milli Muamele) ve 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi) hükümlerine bağlı kalınmaksızın, bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf'ın yatırımcısından ya da Anlaşma kapsamındaki yatırımdan, yalnızca bilgi ya da istatistiksel amaçlarla, yatırımla ilgili bilgi talep edebilir. İlgili Akit Taraf, yatırımcının ya da Anlaşma kapsamındaki yatırımın rekabetçi pozisyonunu etkileyecek herhangi bir gizli işletme bilgisini ifşa edilmekten koruyacaktır. Bu fıkradaki hiçbir hüküm, bir Akit Taraf'ın iç hukukunun eşit ve iyi niyetli uygulaması ile ilişkili olarak diğer bir şekilde bilgi temin etmesi ya da açıklamasını engelleyecek şekilde yorumlanmayacaktır.

MADDE 1.15: FAYDALARIN REDDİ

1. Bir Akit Taraf, işbu Anlaşma'dan kaynaklanan faydaların, diğer Akit Taraf'ın bir işletmesi olan bu Akit Taraf'ın bir yatırımcısına ve bu gibi bir yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını, söz konusu şirketin kanunları çerçevesinde teşekkül etmiş olduğu Akit Taraf'ın ülkesinde önemli faaliyetlerinin olmaması veya Anlaşma'ya taraf olmayan bir ülkenin yatırımcısının veya Anlaşma'nın faydalarının uygulanmasını reddeden Akit Taraf'ın yatırımcılarının bu işletmeye sahip olması veya idare etmesi halinde reddedebilir.

¹⁵ Kesinliğin sağlanması açısından; Madde 1.7 (Kayıpların Tazmini), Madde 1.11 (Transferler), ve Madde 1.12 (Kamulaştırma ve Tazminat) hükümleri, bir Akit Taraf ya da yetkilendirdiği kuruma, 1. ve 2. fıkralarda öngörüldüğü şekilde hak ve taleplerin tanınması ve ödemenin transferine ilişkin yapılacak ödemeye ilişkin kıyasen uygulanır.

2. Reddeden Akit Taraf, menfaatleri reddetmeden önce, mümkün olduğu ölçüde, diğer Akit Taraf'a bildirimde bulunacaktır. Reddeden Akit Taraf'ın böyle bir bildirimde bulunması halinde, diğer Akit Taraf'ın talebi üzerine o Akit Taraf'la istişarede bulunacaktır.

MADDE 1.16: ÇEVRE VE SAĞLIK ÖNLEMLERİ

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf'ın yatırımcıları tarafından yapılan yatırımları çevresel önlemleri esnetme yoluyla teşvik etmenin uygun olmadığını kabul eder. Bu açıdan, Akit Taraflar yatırımların kurulumu, edinimi ya da genişletilmesinin teşvik edilmesi için bu alanlarda söz konusu çevresel önlemleri kaldırmayacak ya da diğer bir şekilde zayıflatmayacaktır.

2. Bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm bir Akit Taraf'ın, ülkesindeki yatırım faaliyetinin çevresel ya da sağlıkla ilgili konulara duyarlı bir şekilde yürütüldüğünü garanti etmek için uygun olduğunu düşündüğü, ayrımcı olmayan veya diğer bir şekilde işbu Anlaşma ile uyumlu olan herhangi bir yasal önlem almasını, sürdürmesini ya da zorunlu koşmasını engelleyecek şekilde yorumlanamaz.

Bölüm C: Yatırımcı ile Uyuşmazlığın Tarafı Olan Akit Taraf Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

MADDE 1.17 YATIRIMCI-DEVLET UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜ

1. İşbu Madde, bir Akit Taraf ile diğer Akit Taraf'ın bir yatırımcısı arasındaki, Madde 1.4 (Milli Muamele), Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi), Madde 1.6 (Asgari Muamele Standardı), Madde 1.7 (Kayıpların Tazmini), Madde 1.8'in (Performans Şartları) 1. fıkrası ile 2. fıkrasının (d) bendi, Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim), Madde 1.11 (Transferler), Madde 1.12 (Kamulaştırma ve Tazminat), Madde 1.13 (Halefiyet) ve Madde 1.14 (Özel İşlemler ve Bilginin Değerlendirilmesi) hükümlerinin ihlali sonucunda:

(a) Anlaşma kapsamındaki yatırımlarına ilişkin yatırımcının; veya

(b) ilgili yatırımcı tarafından gerçekleştirilmiş olan Anlaşma kapsamındaki yatırımların, yönetilmesi, sürdürülmesi, faaliyetleri, satışı ya da diğer bir şekilde elden çıkarılmasına yönelik söz konusu yatırımın kayıp veya zarara uğradığı iddia edilen uyuşmazlıkların çözümüne uygulanır.

2. Bir Akit Taraf'ın uyuşmazlıkta bulunan veya vatandaşlığına sahip olan bir gerçek kişi işbu Anlaşma kapsamında o Akit Taraf aleyhine iddia ileri süremez.

3. Bir yatırım işbu Madde kapsamında iddia ileri süremez.

4. İşbu Madde kapsamında bir yatırım uyuşmazlığı ortaya çıkması durumunda, uyuşmazlığın tarafları, dostane bir çözüme ulaşmak maksadıyla, uyuşmazlığı mümkün olduğu ölçüde danışmalar ve müzakereler yoluyla çözmeye çalışacaklardır. Bu görüşmeleri başlatmak üzere yazılı bir talepte bulunulacaktır.

5. Danışmalar için iletilmiş olan yazılı talepten itibaren 6 aylık süre içerisinde çözülmemiş olan uyuşmazlıklar tahkime ya da söz konusu iddialar üzerinde yargı yetkisini haiz olmaları şartıyla, uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın yetkili mahkemelerine veya idari yargı yerlerine sunulabilir. Uyuşmazlığın tahkime sunulması durumunda, yatırımcı aşağıdakilerden herhangi birini seçme hakkına sahiptir:

(a) Uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf ile uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf'ın ikisinin de ICSID Sözleşmesi'ne taraf olmaları koşulu ile, ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Yargılaması Usul Kuralları;

(b) Uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf ile uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf'tan yalnızca birinin ICSID Sözleşmesi'ne taraf olması koşulu ile, ICSID Ek İmkân Kuralları;

(c) UNCITRAL Tahkim Kuralları; veya

(d) Uyuşmazlığın taraflarının üzerinde anlaşması koşuluyla, herhangi başka bir tahkim kurumu veya tahkim kuralları.

6. Yatırımcı uyuşmazlığı, 5'inci fıkrada belirlenmiş olan, uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın mahkemelerine veya idari yargı yerlerine veya tahkim mekanizmalarından herhangi birine sunduğunda bu forumun seçimi nihai olacaktır.

7. Her bir Akit Taraf, işbu Anlaşma ile, bir uyuşmazlığın işbu Madde'ye uygun olarak 5. fıkra kapsamında uluslararası tahkime sunulmasına aşağıdaki koşulların karşılanması kaydıyla onay verir:

(a) işbu Anlaşma kapsamındaki yükümlülüklerden birinin ihlalden ve Anlaşma kapsamındaki yatırımı açısından kendisinin veya bu yatırımın uğradığı kayıp veya zarardan haberdar olduğu veya makul şartlarda haberdar olması gerektiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcı tarafından uyuşmazlığın tahkime sunulmuş olması;

(b) uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcının, iddiasını tahkime sunma niyetini belirten yazılı bildirimini uyuşmazlık tarafı olan Akit Taraf'a, iddia tahkime sunulmadan en az doksan gün önce iletmış olması ve bu yazılı bildirimin:

(i) uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcının ve Anlaşma kapsamındaki yatırımının adını ve adresini içermesi;

(ii) 5'inci fıkrada düzenlenen forumlardan birini uyuşmazlık çözüm forumu olarak seçmesi;

(iii) uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcının, 8'inci fıkrada düzenlenen geçici önlemler hariç olmak üzere, 5'inci fıkrada düzenlenen diğer tüm uyuşmazlık çözüm forumlarında ilgili uyuşmazlık konusuna yönelik yargılama başvurusunda bulunma hakkından feragat ettiğini bildirmesi; ve

(iv) uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın işbu Anlaşma bağlamında iddia olunan ihlali (ihlal edildiği iddia edilen maddeleri de içermek üzere) ve

Anlaşma kapsamındaki yatırımın ya da yatırımının Anlaşma kapsamındaki yatırımı açısından uğradığı iddia edilen kayıp veya zararı kısaca özetlemesi; ve

c) bir yatırım uyuşmazlığının ICSID'in görev alanı ve tahkim mahkemesinin yargılama yetkisi içerisinde bulunup bulunmadığına yönelik karar verirken; 5'inci fıkranın (a) veya (b) bentleri kapsamında teşkil etmiş olan tahkim mahkemesi, Türkiye Cumhuriyeti'nce 3 Mart 1989 tarihinde, hangi uyuşmazlıkların ICSID yargılamasına sunulmaya uygun olup olmadığına ilişkin ICSID Sözleşmesi'nin 25'inci Maddesi'nin 4'üncü fıkrası doğrultusunda ICSID'e sunulmuş olan bildirimle işbu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçası olarak uyar.

8. 6. fıkra hükümlerine bağlı kalmaksızın, uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcı, uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın mahkemeleri veya idari yargı yerlerinde geçici önlemlere yönelik olan, parasal tazminat ödenmesini içermeyen ve uyuşmazlığın esasının çözümüne yönelik olmayan davaları, yalnızca tahkim yargılaması sırasında uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcının haklarının ve menfaatlerinin korunması amacıyla yürütülmesi şartıyla, açabilir veya devam ettirebilir.

9. Bir Akit Taraf, kendi yatırımcılarından biri ile diğer Akit Taraf'ın işbu Madde kapsamında tahkime sunduğu veya sunmayı kararlaştırdıkları bir uyuşmazlığa ilişkin, diğer Akit Taraf bu uyuşmazlığa yönelik alınmış kararlara uyduğu ve bağlı kalmaktan ayrıldığı sürece, diplomatik koruma sağlamayacak veya uluslararası bir iddia ileri sürmeyecektir. Diplomatik koruma, bu fıkranın amaçları açısından, resmi olmayan ve yalnızca uyuşmazlığın çözülmesi amacıyla yönelik olarak gerçekleştirilen diplomatik teatileri içermez.

10. 5'inci fıkra kapsamında kurulmuş olan tahkim mahkemesi uyuşmazlık konularına ilişkin, işbu Anlaşma'ya ve uluslararası hukukun uygulanabilir kurallarına göre karar verir.

11. İşbu Bölüm kapsamında kurulmuş olan tahkim mahkemesi, iddianın esasına ilişkin olduğu ölçüde, uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın iç hukukunu dikkate alabilir.¹⁶

12. Tahkim mahkemesi, uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın, uyuşmazlığın tahkim mahkemesinin yargılama yetkisi veya görev alanı içerisinde olmadığına veya öne sürülmüş olan iddianın, hukukun bir gereği olarak, uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcı yararına 19'uncu fıkra kapsamında bir karar alınamayacak türde bir iddia olmadığına ilişkin itirazlarına ön sorun olarak karar verecektir.

13. Aksi uyuşmazlığın taraflarınca kararlaştırılmadıkça, tahkim mahkemesi, uyuşmazlığın her bir tarafınca atanacak olan birer hakem ile üçüncüsü heyete başkanlık etmek üzere uyuşmazlığın taraflarının uzlaşmalarıyla atanacak olan üç hakemden oluşacaktır.

14. Uyuşmazlığın tarafları işbu Maddenin 5'inci fıkrasında belirlenmiş olan uygulanabilir tahkim kuralları kapsamında tahkim yerine karar verebilirler. Uyuşmazlığın tarafları bu karar üzerinde uzlaşamazlarsa; tahkim mahkemesi uygulanabilir tahkim kuralları

¹⁶ Kesinliğin sağlanması açısından; uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın iç hukuku vakıa temelinde değerlendirmeye alınacaktır.

çerçevesinde, New York Sözleşmesi'ne taraf olan Devletler'den birinin ülkesinde olmak şartıyla, tahkim yerine karar verir.

15. Uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf, işbu Anlaşma'nın yorumlanmasına ilişkin sorulara yönelik tahkim mahkemesine sözlü veya yazılı kayıtlar sunabilir. Uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf, uyuşmazlığın bir tarafının talebi üzerine sözlü kayıtlarını tekrar yazılı olarak sunar.

16. İşbu Anlaşma'nın herhangi bir hükmüne ilişkin Akit Taraflarca ortak olarak düzenlenmiş ve üzerinde uzlaşmış olan bir yorum, işbu Bölüm kapsamında teşkil etmiş olan herhangi bir tahkim mahkemesi için bağlayıcı olacaktır.

17. Tahkim mahkemesi, uyuşmazlığın bir tarafının haklarını muhafaza etmek veya tahkim yargılamasının tam olarak etkili yürütülmesini sağlamak ya da tahkim yargılamasını korumak amacıyla, uyuşmazlığın bir tarafının hakimiyetinde veya mülkiyetinde bulunan delillerin muhafaza edilmesine yönelik kararlar da dahil olmak üzere geçici tedbir kararı alabilir. Tahkim mahkemesi, haciz kararı alamaz veya 1'inci fıkra kapsamında ihlal teşkil ettiği iddia edilen önlemlerin uygulanmasını yasaklayamaz. Bu fıkranın amaçları açısından, karar tavsiye kararlarını da içerir.

18. Uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf, savunma, karşı-dava veya takas hakkı adı altında veya herhangi başka bir sebeple, uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcının, Madde 1.13 (Halefiyet) hükümlerince sağlanmış olan herhangi bir halefiyet durumuna ilişkin olanlar haricinde, bir sigorta ya da garanti sözleşmesine uygun olarak, iddia edilen zararın bir kısmına veya tamamına yönelik tazminat veya buna benzer başka bir ödeme aldığını ya da alacağını ileri süremez.

19. Tahkim mahkemesince verilmiş olan karar:

(a) uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcıya ve yatırımlarına ilişkin Madde 1.17.1'de atıf yapılmış olan hükümler kapsamındaki yükümlülüklerden herhangi birinin uyuşmazlığın tarafı olan Akit Tarafca ihlal edilip edilmediğine ilişkin hükmü; ve

(b) ihlal olduğuna hükmedilirse buna ilişkin çözümü içerir. Çözüme yönelik hüküm, aşağıdaki bentlerde düzenlenenlerle sınırlı olmak üzere, bunlardan birini veya her ikisini içerir:

(i) parasal zararların ve buna uygulanacak faizin ödenmesi; ve

(ii) uyuşmazlığın tarafı olan Akit Tarafca mülkiyetin iadesi yerine parasal zararların ve buna uygulanacak faizin ödenebileceğini belirten, mülkiyetin iadesi.

Yargılama masraflarına da, uygulanabilir tahkim kuralları ile uyumlu olarak, hükmedilebilir.

20. Tahkim mahkemesince verilmiş olan karar uyuşmazlığın tarafları için nihai ve bağlayıcı olacaktır. Tahkim kararı, yalnızca uyuşmazlığın tarafları arasında ve üzerinde karar verildiği olay için bağlayıcı olacaktır. Her bir Akit Taraf, ilgili kanunları ve düzenlemeleri ile uyumlu olarak, ülkesinde tahkim kararlarının etkili olarak uygulanmasını sağlamak üzere gerekli önlemleri alacak ve karar hükümlerini gecikmeksizin uygulayacaktır.

Bölüm D: İstisnalar

MADDE 1.18: VERGİLENDİRME

İşbu Anlaşma'daki hiçbir hüküm herhangi bir Akit Taraf'ın taraf olduğu herhangi bir vergi anlaşması kapsamındaki hak ve yükümlülüklerini etkilemeyecektir. İşbu Anlaşma ile anılan türde herhangi bir anlaşma arasında tutarsızlık bulunması durumunda bu tutarsızlık ölçüsünde diğer anlaşmanın hükümleri geçerli olacaktır.

MADDE 1.19 GÜVENLİK İSTİSNALARI

Çerçeve Anlaşma'nın 8.3'üncü Maddesi (Güvenlik İstisnaları) kıyasen, işbu Anlaşma'ya dercedilmiş ve işbu Anlaşma'nın bir parçası haline getirilmiştir.

Bölüm E: Nihai Hükümler

MADDE 1.20: YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. İşbu Anlaşma, Akit Taraflarca kendi usullerine uygun olarak onaylanacaktır.
2. İşbu Anlaşma, Akit Taraflar'ın birbirlerine, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için kendi iç mevzuatında öngörülen bütün gereklerin yerine getirildiğini bildirdikleri yazılı bildirimlerin diplomatik kanallar vasıtasıyla teati edildiği tarihten sonraki ikinci ayın ilk günü, veya Akit Taraflar'ın kararlaştırabileceği diğer bir tarihte yürürlüğe girecektir.

Madde 1.21: YÜRÜRLÜK SÜRESİ

1. İşbu Anlaşma süresiz olarak geçerlidir.
2. Herhangi bir Akit Taraf, işbu Anlaşma'yı yürürlükten kaldırma niyetini diğer Akit Taraf'a yazılı olarak bildirebilir.
3. Yürürlükten kalkma, 2'nci fıkra kapsamında diğer Taraf'a yapılan bildirimden altı ay sonra geçerli olacaktır.
4. İşbu Anlaşma'nın veya Çerçeve Anlaşma'nın veya Hizmet Ticareti Anlaşması'nın yürürlükten kalkması durumunda, Madde 1.4 (Milli Muamele) ve Madde 1.10 (İstisnai Önlemler) kapsamındaki yatırımların kuruluşu, edinimi veya genişlemesine ilişkin milli muamele hükümleri hükümleri hariç olmak üzere, işbu Anlaşma'nın hükümleri ve yukarıda anılan diğer Anlaşmalar'ın yürürlükten kalkma tarihinden sonra işbu Anlaşma'nın uygulanması açısından gerekli veya zorunlu olan hükümleri söz konusu Anlaşma'nın yürürlükten kalkma tarihinden önce edinilmiş veya gerçekleştirilmiş yatırımlar açısından, genel uluslararası hukuk kurallarının uygulanması saklı kalmak üzere, yürürlükten kalkma tarihinden itibaren on sene daha geçerli olmaya devam edecektir.

MADDE 1.22: TADILAT

Akit Taraflar, işbu Anlaşma'yı, yazılı olarak, tadil etmeyi kararlaştırabilirler. Tadilat, Tarafların uygulanan yasal yükümlülüklerini ve usullerini yerine getirdiklerini tasdik eden yazılı bildirimlerin teatisinden sonra ya da Tarafların kararlaştırabileceği diğer bir tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 1.23: EKLER

İşbu Anlaşma'ya ait Ekler Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

MADDE 1.24: MUTEBER METİNLER

İşbu Anlaşma, hepsi eşit derecede muteber olmak üzere, Türkçe, Korece ve İngilizce dillerinde ikiye nüsha olarak düzenlenmiştir. Farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

BUNUN KANITI OLARAK aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu hususta tam yetkili olarak, Çerçeve Anlaşma kapsamında işbu Yatırım Anlaşması'nı imzalamışlardır.

İki bin on beş yılı Şubat ayının yirmi altıncı gününde, Kore Cumhuriyeti, Seul'de iki nüsha olarak **DÜZENLENMİŞTİR.**

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

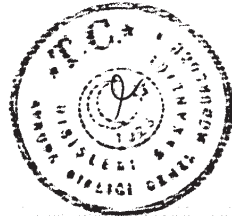

**Nihat ZEYBEKCI
Ekonomi Bakanı**

**Kore Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

**Sang-Jick YOON
Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanı**

Ek A
ULUSLARARASI TEAMÜL HUKUKU

Akit Taraflar, “uluslararası teamül hukuku”nun genel olarak ve özel olarak Madde 1.6 (Asgari Muamele Standardı) ile Ek B’de (Kamulaştırma) atıfta bulunduğu haliyle Devletler’in hukuksal yükümlülük bağlamında takip ettikleri genel ve sürekli uygulamalarından kaynaklandığı konusundaki ortak anlayışlarını teyit ederler. Madde 1.6 (Asgari Muamele Standardı) açısından, uluslararası hukukun yabancılara yönelik asgari muamele standardı, yabancıların ekonomik hak ve menfaatlerini koruyan tüm uluslararası teamül hukuku ilkelerini kapsar.

Ek B
KAMULAŞTIRMA¹⁷

Akit Taraflar aşağıda belirtilen hususlar üzerinde ortak anlayışlarını teyit ederler:

- (a) Akit Taraflar'dan birinin eylem veya eylemleri bir yatırımdaki maddi veya gayri maddi bir mülkiyet hakkına müdahale etmediği sürece bir kamulaştırma teşkil edemez.
- (b) Madde 1.12.1 (Kamulaştırma ve Tazminat) iki durumu işaret etmektedir. Birinci durum; usullere uygun olarak bir yatırımın devletleştirilmesi ya da mülkiyetinin el değiştirmesi veya doğrudan mülkiyete el konulması yoluyla diğer bir şekilde gerçekleşen doğrudan kamulaştırmadır.
- (c) Madde 1.12.1'de (Kamulaştırma ve Tazminat) işaret edilmekte olan ikinci durum ise, bir Akit Taraf'ın eylem veya eylemlerinin, mülkiyet el değiştirmeksizin veya doğrudan mülkiyete el konulmaksızın doğrudan kamulaştırmaya eşdeğer etkiler ortaya çıkarttığı dolaylı kamulaştırma durumudur.
 - (i) Bir Akit Taraf'ın belirli bir fiili durumda gerçekleştirdiği eylem veya eylemlerinin dolaylı kamulaştırma oluşturup oluşturmadığının belirlenmesi, her olay için vakıa temelinde aşağıdaki etkenlerin de dikkate alındığı bir inceleme yapılmasını gerektirir:
 - (A) devletin eyleminin ekonomik etkisi; şöyle ki, Akit Taraf'ın eylem veya eylemlerinin bir yatırımın ekonomik değeri üzerinde olumsuz etki oluşturduğunun tespiti, tek başına, dolaylı kamulaştırma gerçekleştiği sonucunu doğurmaz;
 - (B) devlet eyleminin yatırıma dayalı belirgin ve makul beklentilere müdahalesinin ölçüsü;¹⁸ ve
 - (C) kapsam ve amaçları dahil olmak üzere, devlet eyleminin niteliği. Bununla alakalı incelemeler, yatırımcının, kamu yararı için özel olarak feragatta bulunmak gibi, yatırımcı veya yatırım tarafından katlanılması beklenen durumu aşan orantısız bir yük üstlenmek durumunda kalıp kalmadığının incelenmesini içerebilir.
 - (ii) Önlem veya önlemlerin amacı bağlamında ağır ya da orantısız etki oluşturması gibi nadir durumlar hariç olmak üzere, bir Akit Taraf'ın, kamu sağlığı, güvenlik, çevre, gayrimenkul fiyat istikrarının sağlanması (düşük gelirli ailelerin barınma koşullarını iyileştirmeye yönelik önlemler

¹⁷ Madde 1.12 (Kamulaştırma ve Tazminat) ve bu Ek'in amaçları bakımından, Çerçeve Anlaşma'nın Madde 8.1 (Vergilendirme) hükümleri uygulanmayacaktır.

¹⁸ Kesinliğin sağlanması açısından; yatırımcının yatırıma dayalı beklentilerinin makul olup olmaması, ilgili sektördeki devlet düzenlemesinin doğası ve kapsamına bağlıdır. Örneğin, bir yatırımcının düzenlemelerin değişmeyeceğine yönelik beklentileri, sıkı düzenlemelerin olduğu bir sektörden ziyade daha az sıkı düzenlemelerin olduğu bir sektöre yönelik makul karşılanabilir.

yoluyla yapılması gibi) ve benzeri meşru kamu refahı hedeflerini korumak üzere tasarlanan ve uygulanan, ayrımcı olmayan, düzenleyici eylemleri dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.¹⁹

¹⁹ Kesinliğin sağlanması açısından; (c) (ı) fıkrasındaki “meşru kamu refahı hedefleri” listesi sınırlayıcı değildir.

Ek C
GEÇİCİ KORUNMA ÖNLEMLERİ

1. İşbu Anlaşma'da, Hizmet Ticareti Anlaşması'nda ve Hizmet Ticareti Anlaşması'nın C Eki'nde (Mali Hizmetler) yer alan hiçbir hüküm:

- (a) ciddi ödemeler dengesi ve dış finansal güçlükler veya buna yönelik tehdit bulunması durumunda; veya
- (b) istisnai durumlarda ödemeler veya sermaye hareketlerinin ilgili Akit Taraf'ta parasal politikalar veya döviz kuru politikaları açısından zorluklara neden olması veya neden olma tehdidi oluşturmaları halinde

bir Akit Taraf'ın ödemeler ve sermaye hareketlerine ilişkin geçici korunma önlemleri almasını veya sürdürmesini önleyecek şekilde yorumlanmaz.

2. 1'inci fıkada belirtilen önlemler:

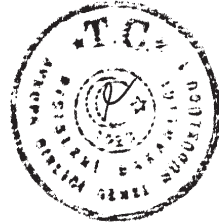
- (a) bir yılı geçmemek üzere geçerli olacak; bununla beraber, ilgili Akit Taraf'ın bahse konu önlemleri uzatma girişiminde bulunmasını gerektirecek, son derece istisnai durumlar ortaya çıkması durumunda, bu Akit Taraf, uzatma yapılmadan önce, önerilen uzatmanın uygulamasını diğer Akit Taraf ile koordine edecektir ;
- (b) el koyma etkisi yaratacak şekilde olmayacaktır;
- (c) ikili veya çoklu döviz kuru uygulaması teşkil etmeyecektir;
- (d) yatırımcının, ilgili Akit Taraf'ın ülkesinde herhangi bir kısıtlanmış malvarlığı üzerindeki piyasa oranı üzerinden bir getiri elde etme yetisine müdahalede bulunmayacaktır;²⁰
- (e) *IMF Anlaşması* (değişik hali dahil olmak üzere) ile uyumlu olacaktır;
- (f) diğer Akit Taraf'ın ticari, ekonomik ve finansal menfaatlerine gereksiz zarar vermekten kaçınacaktır;
- (g) 1'inci fıkada tanımlanan durumların üstesinden gelmek için gerekli olan önlemleri aşmayacaktır;
- (h) geçici olacak ve 1. fıkada belirtilen durum düzeldikçe aşamalı olarak kaldırılacaktır;
- (i) işbu Anlaşma'nın veya Hizmet Ticareti Anlaşması'nın Ek I, Ek II ve diğer ilgili Ekleri'nde düzenlenmiş olan Taahhüt Listeleri'ne tabi olarak, Yatırım Anlaşması'nın Madde 1.4 (Milli Muamele) ve Madde 1.5 (En Çok Gözetilen

²⁰ Kesinliğin sağlanması açısından; (d) bendinde bulunan "kısıtlanmış varlıklar", Kore açısından, yalnızca, Kore'nin dışına transfer edilmesi kısıtlanmış olan, Kore'de Türkiye'nin bir yatırımcısı tarafından yatırım yapılmış olan varlıkları ifade etmektedir.

Ulus) hükümleri ile Hizmet Ticareti Anlaşması'nın Madde 1.5 (Milli Muamele) ve Madde 1.7 (En Çok Gözetilen Ulus (MFN) Muamelesi ve Geleceğe Yönelik Serbestleştirme) hükümleriyle uyumlu olarak uygulanacaktır; ve

(j) derhal diğer Akit Taraf'a bildirilecektir.

3. İşbu Anlaşma'nın, Hizmet Ticareti Anlaşması'nın veya Hizmet Ticareti Anlaşması'nın C Eki (Mali Hizmetler) hükümlerinde yer alan hiçbir şey, bir Akit Taraf'ın *Uluslararası Para Fonu'na dair Anlaşma*'ya taraf olması sonucu elde edilmiş olan haklarda veya üstlenilmiş olan yükümlülüklerde değişikliğe yol açacak şekilde yorumlanmayacaktır.

EK- 1
AÇIKLAYICI HÜKÜMLER

1. Bir Akit Taraf'ın işbu Ek'e dercedilen Listesi, Madde 1.10 (İstisnai Önlemler) hükümleri doğrultusunda, o Akit Taraf'ın yürürlükte bulunan, aşağıdaki bentlerde yer alan yükümlülüklerden bazılarını veya hiçbirine tabi olmayacak önlemlerini düzenlemektedir:

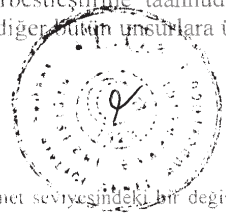
- (a) Madde 1.4 (Milli Muamele);
- (b) Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi);
- (c) Madde 1.8 (Performans Şartları); veya
- (d) Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim).

2. Her bir Liste girdisi aşağıdaki unsurları düzenlemektedir:

- (a) **Sektör**, girdinin ilgili olduğu sektörü ifade eder;
- (b) **İlgili Yükümlülükler**, Madde 1.10.1(a) kapsamında, kanun, düzenleme veya diğer önlemlerin uyumlu olmayan kısımlarına, 3'üncü paragrafta düzenlenen şekilde, uygulanmayacak olan 1'inci paragrafta belirtilen maddeleri belirler;
- (c) **Önlemler**²¹, ilgili girdinin yapılma amacını taşıyan kanunları, düzenlemeleri veya diğer önlemleri belirtmektedir. **Önlemler** unsurunda yer verilen önlem:
 - (i) işbu Anlaşma'nın yürürlüğe giriş tarihi itibarıyla sürdürülmekte olan, değiştirilmiş veya yenilenmiş şekilleri de dahil olmak üzere önlemi ifade eder; ve
 - (ii) önlem kapsamında ve önlemle uyumlu olarak çıkarılan veya uygulanan herhangi ikincil bir önlemi içerir; ve
- (d) **Açıklama**, işbu Anlaşma'nın yürürlüğe gireceği tarihte gerçekleşecek serbestleştirme taahhütlerini (böyle bir taahhüte yer verildi ise) düzenler ve girdide belirtilen önlemin diğer uyumsuz kısımlarını belirtir.

3. Liste'deki bir girdinin yorumunda, girdinin bütün unsurları dikkate alınacaktır. Bir girdi, işbu Anlaşma'nın girdide atıfta bulunulan ilgili maddeleri ışığında yorumlanacaktır.

- (a) **Önlemler** unsurunun **Açıklama** unsurundaki bir serbestleştirme taahhüdü ile nitelendirilmesi durumunda; **Önlemler** unsuru bu haliyle diğer bütün unsurlara üstün gelecektir.

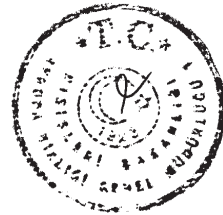

²¹ Kesinliğin sağlanması açısından, önlemi düzenleyen veya uygulayan hükümet seviyesindeki bir değişiklik, tek başına, Madde 1.10.1'de atıfta bulunulan yükümlülükler ile önlemin uyumunu azaltmaz.

(b) **Önlemler** unsurunun (a) bendinde belirtilen şekilde nitelendirilmemesi durumunda; önlemler unsuru ile diğer unsurlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, **Önlemler** unsurunun üstün gelmesinin makul olmayacağı sonucuna varılmasına sebep olacak nitelikte önemli ve maddi bir tutarsızlık olması durumu haricinde, **Önlemler** unsuru üstün gelecektir. İfade edilen sonucu doğuracak önemde bir tutarsızlık olması durumunda ise diğer unsurlar bu tutarsızlık ölçüsünde **Önlemler** unsuruna üstün gelecektir.

4. Madde 1.10.1(a) kapsamında ve Madde 1.10.1(c) doğrultusunda, işbu Anlaşma'nın, bir girdinin **İlgili Yükümlülükler** unsurunda belirtilen maddeleri, o girdinin **Önlemler** unsurunda belirtilmiş olan kanunların, düzenlemelerin veya diğer önlemlerin uyumlu olmayan kısımlarına uygulanmayacaktır.

5. **Yabancı kişi**, her bir Akit Taraf açısından, yabancı bir gerçek kişiyi veya diğer Akit Taraf'ın ya da Anlaşma'nın tarafı olmayan herhangi bir ülkenin iç hukuku kapsamında teşekkül etmiş bulunan bir işletmeyi ifade eder.

EK I
KORE LİSTESİ

Sektör:	Tarım ve Hayvancılık
İlgili Yükümlölükler:	Milli Muamele (Madde 1.4)
Önlemler:	Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (Kanun No: 12225, 10 Ocak 2014), Madde 4 Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Uygulama Kararnamesi (Başkanlık Kararnamesi No: 25249, 11 Mart 2014), Madde 5 Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlığı Tebliğı (Tebliğ No: 2013-37, 30 Mayıs 2013), Ek Tablo-2
Açıklama:	Yabancı kişiler: (i) pirinç veya arpa çiftçiliğı yapan bir işletmeye yatırım yapamaz; veya (ii) et üretimi amacıyla sığır yetiştiriciliğı alanında faaliyet gösteren işletmelerde %50 veya daha fazla sermaye payına sahip olamazlar.

Sektör:	Biyolojik Ürün Üretimi
İlgili Yükümlülükler:	Performans Şartları (Madde 1.8)
Önlemler:	Ecza İşleri Kanunu (Kanun No: 12450, 18 Mart 2013), Madde 42 Ecza Güvenliği Yönetmeliği (Başbakanlık Yönetmeliği No: 1081, 9 Mayıs 2014), Madde 11
Açıklama:	Kan ürünleri üreten kişiler, kan hammaddelerini Kore'deki bir kan idaresi kurumundan temin etmek zorundadır.

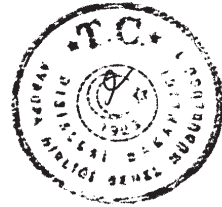

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 2)

- Sektör:** Enerji Sanayii-Elektrik Enerjisi
- İlgili Yükümlülükler:** Milli Muamele (Madde 1.4)
- Önlemler:**
- Finansal Yatırım Hizmetleri ve Sermaye Piyasaları Kanunu (Kanun No: 12383, 28 Ocak 2014), Madde 168
- Finansal Yatırım Hizmetleri ve Sermaye Piyasaları Kanunu Uygulama Kararnamesi (Başkanlık Kararnamesi No: 24697, 27 Ağustos 2013), Madde 187
- Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (Kanun No: 12225, 10 Ocak 2014), Madde 4 ve 5
- Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Uygulama Kararnamesi (Başkanlık Kararı No: 25249, 11 Mart 2014), Madde 5
- Yabancı Yatırımlara İlişkin Birleştirilmiş Tebliğ (Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlığı Tebliği No: 2014-163, 10 Nisan 2014), Ekli Tablo
- Kamu Şirketi Kuruluş Kararı (Maliye ve Ekonomi Bakanlığı Tebliği, No: 2000-17, 28 Eylül 2000)
- Finansal Yatırım Hizmetleri Mevzuatı (Finansal Hizmetler Komisyonu Tebliği No: 2013-44, 31 Aralık 2013), Bölüm 6-2.
- Açıklama:**
- Kore Elektik Enerjisi Şirketi'nin (KEPCO) ihraç edilmiş paylarında toplam yabancı payı %40'ı geçemez. Yabancı bir kişi KEPCO'nun en büyük pay sahibi olamaz.
- Bölgesel ısınma sistemine (DHS) yönelik faaliyet gösteren enerji ve ısı kojenerasyon tesisleri de dahil olmak üzere, enerji üretim işletmelerinin paylarındaki toplam yabancı payı Kore'deki tüm işletmelerin %30'unu geçemez.
- Elektrik enerjisi iletim, dağıtım ve satış işlerindeki toplam yabancı payı %50'den az olmalıdır. Ayrıca, yabancı bir kişi en büyük pay sahibi olamaz.

Sektör:	Enerji Sanayii – Gaz Sanayii
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4)
Önlemler:	Kamu İşletmelerinin Özelleştirilmesi ve İdari Yapılarının Geliştirilmesi Kanunu (Kanun No: 11845, 28 Mayıs 2013), Madde 19 Finansal Yatırım Hizmetleri ve Sermaye Piyasaları Kanunu (Kanun No: 12383, 28 Ocak 2014), Madde 168 Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (Kanun No: 12225, 10 Ocak 2014), Madde 4 ve 5 Kore Gaz Şirketi Ana Sözleşmesi (9 Ağustos 2012), Madde 11
Açıklama:	Yabancı kişiler, Kore Gaz Şirketi'nin (KOGAS) sermayesinin toplamda %30'undan fazlasına sahip olamaz.

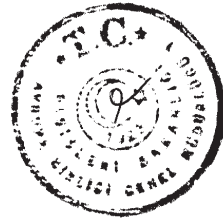

EK I
TÜRKİYE LİSTESİ

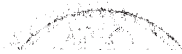
Sektör:	Tüm Sektörler
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4)
Önlemler:	Türk Medeni Kanunu (2 Ocak 2003 tarihli ve 4778 sayılı Kanun ile değişik 4721 sayılı Kanun), 92. ve 117. Maddeler
Açıklama:	Kâr amacı gütmeyen yabancı işletmeler, Türkiye’de bir işletme kurmak veya kurulu bir işletmenin paylarını edinmek veya diğer ticari faaliyetleri yürütmek için İçişleri Bakanlığı’ndan önceden izin almak zorundadır.

Sektör:	Tüm Sektörler
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4) Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Önlemler:	Türk Ticaret Kanunu (6102 sayılı Kanun, 14 Şubat 2011), 40. Madde
Açıklama:	Merkezi yurt dışında bulunan bir işletmenin Türkiye’de bir şubesinin kuruluşu için bu işletme tarafından yerleşim yeri Türkiye’de bulunan tam yetkili bir ticari mümessil atanır.

Sektör:	Eczaî ve Tıbbî Ürünler
İlgili Yüklümlülükler:	Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Önlemler:	İspençiyari ve Tıbbî Müstahzarlar Kanunu (08 Şubat 1954 tarihli ve 6243 sayılı Kanunla değişik 1262 sayılı Kanun), 5. Madde
Açıklama:	Eczaî veya tıbbî ürünler üretecek bir işletme, Türk vatandaşı bir tıp doktoru, eczacı veya kimyager veya Kanun'da belirtilen uzmanlık gerektiren alanlara ilişkin veteriner veya dış hekimi olan bir “mesul müdür” tarafından yönetilmek zorundadır.

Sektör:	Madencilik
İlgili Yükümlölükler:	Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Önlemler:	Maden Kanunu (3213 sayılı Kanun, 4 Haziran 1985), 16. Madde
Açıklama:	Denizden kokolit, sapropel ve hidrojen sülfür çıkarma lisansı bulunan işletmeler Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı veya bağlı şirketlerinden en az bir kişiyi yönetim kurulu üyesi ve en az bir kişiyi denetçi üye olarak atayacaktır.

Sektör: Petrol

İlgili Yükümlülükler: Milli Muamele (Madde 1.4)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetiş (Madde 1.9)
Performans Şartları (Madde 1.8)

Önlemler: *Türk Petrol Kanunu* (6491 sayılı Kanun, 30 Mayıs 2013), 18. ve 22. Maddeler

Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği (17 Haziran 2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır), 7. Madde

Benzin Türlerine Etanol Harmanlaması Hakkında Tebliğ (7 Temmuz 2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır), 5. Madde

Açıklama: Petrol ürünleri rafine edilmesi için lisans başvurusu yapacak yabancı bir kişinin Türkiye’de yerleşik olması, ticari veya sanayi siciline kayıtlı olması ve Türkiye’de gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olması zorunludur.

Rafineri lisansı sahibi tarafından kara tankeri dolumu üniteleri vasıtasıyla teslim edilen benzin türleri *Benzin Türlerine Etanol Harmanlaması Hakkında Tebliğ*’de belirtilen yerel üretim gerekliliklerini karşılayacaktır.

Sektör: Su Ürünleri

İlgili Yükümlülükler: Milli Muamele (Madde 1.4)

Önlemler: *Su Ürünleri Kanunu* (1380 sayılı Kanun, 22 Mart 1971), 21. Madde

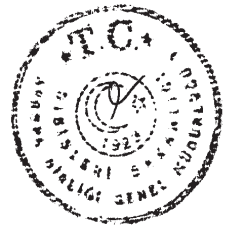
Su Ürünleri Yönetmeliği (10 Mart 1995 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır), 5. Madde

Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ (Tebliğ No: 2012/65, 18 Ağustos 2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır), 21. Madde

Açıklama:

Yabancı kişiler Türk kara sularında ve iç sularda balık avcılığı faaliyetinde bulunamazlar. Doğrudan Yabancı Yatırım mevzuatına uygun kurulmuş işletmeler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın ön izin ve lisans gerekliliklerine tabidir.

Yabancı kişiler Türk gemilerini kiralama yoluyla Orkinos avcılığı faaliyetinde bulunamaz.

Sektör:	Tarım
İlgili Yükümlölükler:	Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Önlemler:	<i>Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliğı Ana Sözleşmesi</i> , 30. ve 37. Maddeler
Açıklama:	Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri'nin tüm yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri Türk vatandaşı olmak zorundadır.

EK II AÇIKLAYICI HÜKÜMLER

1. Bir Akit Taraf'ın işbu Ek'e dercedilen Listesi, Madde 1.10 (İstisnai Önlemler) hükümleri doğrultusunda, aşağıdaki bentlerde bulunan hükümlerdeki yükümlülüklerle uyumlu olmayan, o Akit Taraf'ın uygulamakta olduğu mevcut önlemlere veya alacağı yeni ya da daha kısıtlayıcı önlemlere ilişkin sektörleri, alt sektörleri veya faaliyetleri düzenlemektedir:

- (a) Madde 1.4 (Milli Muamele);
- (b) Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi);
- (c) Madde 1.8 (Performans Şartları);
- (d) Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim).

2. Her bir liste girdisi aşağıdaki unsurları düzenlemektedir:

- (a) **Sektör**, girdinin bulunduğu sektörü ifade eder;
- (b) **İlgili Yükümlülükler**, Madde 1.10.2 hükümleri doğrultusunda, 1. paragrafta atıfta bulunulmuş olan maddelerin uygulanmayacağı, bir girdide belirtilen sektörleri, alt sektörleri veya faaliyetleri belirler;
- (c) **Açıklama**, girdide kapsanan sektör, alt sektör ve faaliyetlerin kapsamını belirtir; ve
- (d) **Mevcut Önlemler**, şeffaflık açısından, girdide kapsanan sektör, alt sektör veya faaliyetlere uygulanmakta olan mevcut önlemleri belirtir.

3. Madde 1.10.2 hükümleri doğrultusunda, bir girdinin **İlgili Yükümlülükler** unsurunda belirtilmiş olan işbu Anlaşma'nın maddeleri o girdinin **Açıklama** unsurunda belirlenmiş olan sektör, alt sektör veya faaliyetlere uygulanmayacaktır.

4. **Yabancı kişi**, her bir Akit Taraf için, yabancı bir gerçek kişiyi veya diğer Akit Taraf'ın ya da Anlaşma'nın tarafı olmayan herhangi bir ülkenin iç hukuku kapsamında teşekkül etmiş bulunan bir işletmeyi ifade eder.

EK II KORE LİSTESİ

Sektör:

Tüm Sektörler

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)
Performans Şartları (Madde 1.8)

Açıklama:

1. Kore, bir yatırımın kuruluşu veya edinimine ilişkin, Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (2014) Madde 4 ve Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Uygulama Kararnamesi (2014) Madde 5'e uygun olarak, kamu düzeninin sürdürülmesi için gerekli her türlü önlemi uygulama hakkını, böyle bir önlem almış olduğunu derhal yazılı olarak Türkiye'ye bildirmek şartıyla saklı tutar. Bu yazılı bildirimde önlemin;

(a) Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu'nda (2014), Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Uygulama Kararnamesi'nde (2014) ve uygulanabilir hukukun geri kalan kısımlarında düzenlenen usuli şartlara uygun olarak uygulandığı;

(b) yalnızca, yatırımın toplumun temel çıkarlarına karşı yeterli derecede ciddi ve gerçek bir tehdit doğurduğu durumda uygulamaya alındığı ve sürdürüldüğü;

(c) haksız veya keyfi olarak uygulanmadığı;

(d) yatırım üzerinde, gizli bir kısıtlama oluşturmadığı ve

(e) gerçekleştirmek üzere uygulandığı amaçla orantılı olduğu

hususları yer alacaktır.

2. Madde 1.17'ye (Yatırımcı-Devlet Uyuşmazlıklarının Çözümü) uyumlu olarak tahkime sunulabilecek herhangi bir iddiaya halel getirmeksizin, iddia sahibi Yatırım Anlaşması'nın Bölüm C (Yatırımcı ve Anlaşmazlık Tarafı Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözümü) hükümleri kapsamında:

(a) Kore'nin Paragraf 1'e uygun olarak bildirimde bulunduğu bir önlemi almış olduğu; ve

(b) iddia sahibinin veya duruma göre iddia sahibinin doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol ettiği tüzel kişiliği haiz bir Kore İşletmesi'nin bu önlem dolayısıyla veya bu önlem sonucunda kayıp veya zarara maruz kaldığına ilişkin bir iddiayı tahkime sunabilir.

Böyle bir iddiada bulunulması durumunda Yatırım Anlaşması Bölüm C (Yatırımcı ve Uyuşmazlığın Tarafı Olan Akit Taraf Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) hükümleri kıyasen uygulanacaktır. Ayrıca, Yatırım Anlaşması Bölüm B (Yatırım) hükümleri kapsamındaki bir yükümlülüğün ihlaline veya ihlali iddiasına ilişkin Yatırım Anlaşması Bölüm C (Yatırımcı ve Uyuşmazlığın Tarafı Olan Akit Taraf Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) hükümlerinde yapılan atıflar, bu girdi açısından, Yatırım Anlaşması Bölüm B (Yatırım) hükümleri kapsamındaki bir yükümlülüğün ihlalini teşkil eden ilgili önleme yapılmış sayılacaktır. Bununla birlikte, Kore tahkim mahkemesinde, ilgili önlemin (a) bendi ile (e) bendi arasında listelenmiş olan koşulları karşıladığını ortaya koyarsa, yatırımcı lehine karar verilemez.

Mevcut Önlemler:

Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (Kanun No: 12225, 10 Ocak 2014), Madde 4

Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Uygulama Kararnamesi (Başkanlık Kararnamesi No: 25249, 11 Mart 2014), Madde 5

Sektör: Tüm Sektörler

İlgili Yükümlülükler: Milli Muamele (Madde 1.4),
En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama: Kore savunma sanayiine ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Bir savunma sanayii şirketinin (Savunma Edinim Programı Kanunu Madde 3 hükümlerinde tanımlanmış olan işletmeler) yeni piyasaya sunulanlar dışında kalan tedavüldeki paylarını alma niyeti olan Yabancı Yatırımcılar (Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Madde 2’de tanımlanmaktadır) Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlığı’ndan bir ön izin alacaklardır.

Mevcut Önlemler: Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (Kanun No: 12225, 10 Ocak 2014), Madde 6

Savunma Alımları Programı Kanunu (Kanun No: 12748, 11 Haziran 2014), Madde 35

Sektör: Tüm Sektörler

İlgili Yükümlülükler: Milli Muamele (Madde 1.4)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama: Kore, devlet işletmeleri ve devlet kurumlarının elinde bulunan sermaye payları veya varlıklarının transfer edilmesi veya elden çıkarılması ile ilgili olarak her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Bu tür bir önlem, Çerçeve Anlaşma'nın Fası 4 (Şeffaflık) hükümleriyle uyumlu olarak uygulanacaktır.

Bu girdi, daha önce özel sektör işletmesi olan ve kurumsal yeniden yapılanma süreci ile devlet sahipliğine geçen firmalara uygulanmaz.

Bu girdinin amaçları bakımından;

Devlet işletmesi, sadece devlet işletmelerinin veya devlet kurumlarının sermaye payları ve varlıklarının satışı veya elden çıkarılması amacıyla teşekkül etmiş olan, her türlü işletmeyi içerir.

Kore, Ek I ve Ek II kapsamında üstlendiği taahhütlere hael getirmeksizin, devlet otoritesince yürütölmekte olan uygulamalar kapsamında sağlanan hizmetlerin kısmen veya tamamen özel sektöre aktarılmasına ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Mevcut Önlemler: Finansal Yatırım Hizmetleri ve Sermaye Piyasaları Kanunu (Kanun No: 12383, 28 Ocak 2014), Madde 168

Sektör: Arazi Edinimi

İlgili Yükümlülükler: Ulusal Muamele (Madde 1.4)

Açıklama: Kore, yabancı kişilerin arazi edinimi ile ilgili olarak her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar. Ancak:

1. Yabancıların Arazi Edinimi Kanunu Madde 2 hükümleri kapsamında yabancı addedilmeyen tüzel kişilerin; veya
2. Yabancıların Arazi Edinimi Kanunu kapsamında yabancı addedilen tüzel kişiler veya aynı Kanun kapsamında onay ve bildirim konu olan yabancı tüzel kişilerin şubeleri olan tüzel kişilerin, arazinin:
 - (a) mutaat iş etkinlikleri;
 - (b) üst yönetimin barınması; veya
 - (c) ilgili kanunlarda şart koşulan arazi sahipliği gereksinimleri karşılanması

amaçları ile sınırlı olmak üzere bu meşru iş amaçlarından herhangi biri kapsamında kullanılması kaydıyla, arazi edinmelerine izin verilmeye devam edilecektir.

Kore, yabancı kişilerin çiftlik arazisi edinimi ile ilgili olarak her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Mevcut Önlemler: Yabancıların Arazi Edinimi Kanunu (Kanun No:12591, 20 Mayıs 2014), Madde 2 - 6

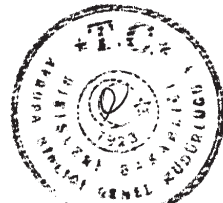
Çiftlik Arazisi Kanunu (Kanun No:11998, 6 Ağustos 2013), Madde 6

Sektör: Ateşli Silahlar, Kılıçlar, Patlayıcılar ve Benzeri Ürünler

İlgili Yükümlülükler: Milli Muamele (Madde 1.4)
En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama: Kore, ateşli silahlar, kılıçlar, patlayıcılar, gaz spreyleri, elektrik şoku ve yaylı tüfek sektörlerinde üretim, kullanım, satış, depolama, taşıma, ithalat, ihracat ile ateşli silahlar, kılıçlar, patlayıcılar, gaz spreyleri, elektrik şoku ve yaylı tüfek bulundurma ilgili olarak her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör: Dezavantajlı Topluluklar

İlgili Yükümlölükler: Milli Muamele (Madde 1.4),
En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama: Kore, etnik azınlıklar, devlete seçkin hizmetler sunmuş kişiler, ve engelliler gibi, sosyal veya ekonomik açıdan dezavantajlı olan topluluklara ayrıcalıklı haklar ve öncelikler sunan herhangi bir önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

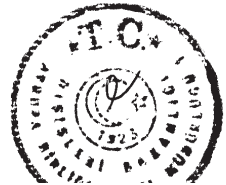
Sektör: Tüm Sektörler

İlgili Yükümlülükler: En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Açıklama: Kore, yürürlükte bulunan veya işbu Anlaşma yürürlüğe girmeden önce imzalanmış olan tüm ikili veya çok taraflı uluslararası anlaşmalar kapsamındaki ülkelere ilişkin farklı muamele sağlayan her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Kore, aşağıdaki sektörlerle ilişkin yürürlükte bulunan veya işbu Anlaşma yürürlüğe girdikten sonra imzalanan tüm ikili veya çok taraflı uluslararası anlaşmalar kapsamındaki ülkelere ilişkin farklı muamele sağlayan her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar:

- (a) havacılık;
- (b) balıkçılık; veya
- (c) kurtarma dahil olmak üzere, denizcililiğe ilişkin konular.

Sektör: Tüm Üretim Sektörleri

İlgili Yükümlülükler: Performans Şartları (Madde 1.8)

Açıklama: Kore, ürünlerin ve paketleme malzemelerinin geri dönüşüm yükümlülükleri, geri dönüşüm performans planları ve sonuçlarının sunumu ve geri dönüşüme ilişkin harçların ödenmesi ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Geri dönüşüm yükümlülüğü altında bulunan üreticiler ve bu üreticilerin geri dönüşüm yükümlülüklerini tevdi ettiği kişiler ürünlerin ve paketleme malzemelerinin geri dönüşümüne ilişkin Çevre Bakanlığınca belirlenen standartlara uyacaktır.

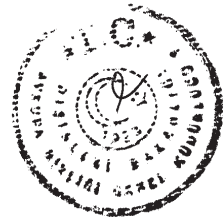
Ayrıca, yukarda anılan kişiler geri dönüşüm yükümlülüğü performans planlarını ve sonuç raporlarını her yıl sunacak ve belirlenen geri dönüşüm miktarını yerine getiremedikleri takdirde geri dönüşüm harcını ödeyecektir.

Mevcut Önlemler: Kaynakların Korunması ve Geri Dönüşümünün Teşvik Edilmesi Hakkında Kanun (Kanun No: 12319, 21 Ocak 2014), Madde 16, 17, 18, 19 ve 27

Elektrikli ve Elektronik Teçhizat ve Araçların Kaynak Geri Dönüşümü Hakkında Kanun (Kanun No: 11913, 16 Temmuz 2013), Madde 15, 16, 16-2, 16-3, 16-4, 17, 18, 18-2, 18-3 ve 21

- Sektör:** Düşük Emisyonlu Motorlu Araçlar
- İlgili Yükümlülükler:** Performans Şartları (Madde 1.8)
- Açıklama:** Kore, düşük emisyonlu motorlu araçların belirli oranda dağıtımı ile ilgili yükümlülükler ve düşük emisyonlu motorlu araç dağıtımına ilişkin planların sunulması ve onaylanmasına ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.
- Motorlu araç dağıtıcısı, düşük emisyonlu araçların yıllık yaygınlaştırılması standardına uygun olarak, emisyonlu motorlu araç dağıtımına ilişkin yıllık bir plan sunacaktır. Dağıtıcı, planın uygunluğuna ilişkin onayı Çevre Bakanlığından alacak ve iş faaliyetlerinin sonuçlarını aynı Bakanlığa raporlayacaktır.
- Mevcut Önlemler:** Metropol Hava Kalitesini Geliştirme Özel Kanunu (Kanun No: 11909, 16 Temmuz 2013), Madde 23
- Metropol Hava Kalitesini Geliştirme Özel Kanunu’nun Uygulama Kararnamesi (Başkanlık Kararnamesi No: 25080, 14 Ocak 2014), Madde 26

Sektör: Atom Enerjisi Sanayii

İlgili Yükümlölükler: Milli Muamele (Madde 1.4)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama: Kore, atom enerjisi sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör: Enerji Sanayii – Elektrik Enerjisi

İlgili Yükümlölükler: Milli Muamele (Madde 1.4)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama: Kore, elektrik enerjisi sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Bu türde herhangi bir önlem, elektrik enerjisi sanayiinde, Kore'nin EK I kapsamındaki Listesi'nde Enerji Sanayii'ne (elektrik enerjisi) ilişkin girdide düzenlenen şekilde izin verilen yabancı sahipliği oranını azaltmayacaktır.

Bu girdideki hükümlere bağlı kalınmaksızın, Kore, Madde 1.8.1(f) hükümlerine uygun olmayan bir önlem almayacak veya sürdürmeyecektir.

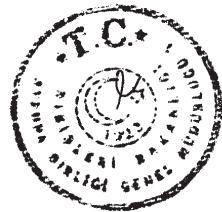
Sektör:	Enerji Sanayii – Gaz Sanayii
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4) Performans Şartları (Madde 1.8) Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Açıklama:	Korc, gaz sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar. Bu türde herhangi bir önlem, gaz sanayiinde, Kore'nin EK I kapsamındaki Listesi'nde Enerji Sanayii'ne (gaz sanayii) ilişkin girdide düzenlenen şekilde izin verilen yabancı sahipliği oranını azaltmayacaktır.

Sektör: Balıkçılık

İlgili Yükümlölükler: Milli Muamele (Madde 1.4)

Açıklama: Kore, karasularındaki ve Münhasır Ekonomik Bölgesi'ndeki balıkçılık faaliyetleri ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

EK II
TÜRKİYE LİSTESİ

Sektör:

Tüm Sektörler

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.5)
En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Türkiye, devlet işletmelerinin veya devlet kurumlarının elinde bulunan payların veya varlıkların transferi veya elden çıkarılmasına ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Tüm Sektörler

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)
En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Türkiye, yabancı gerçek kişiler veya yabancı işletmeler tarafından bir yatırımın kurulması veya edinilmesine ilişkin kamu düzeninin yürütülmesi için gerekli her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:	Tüm Sektörler
İlgili Yükümlülükler:	En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)
Açıklama:	Türkiye işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan veya imzalanmış olan herhangi ikili veya çok taraflı uluslararası bir anlaşma kapsamındaki ülkelere farklı muamele uygulayan her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:	Tüm Sektörler
İlgili Yükümlülükler:	Performans Şartları (Madde 1.8)
Açıklama:	Türkiye, tehlikeli kimyasallara ve tehlikeli atıklara ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.
Mevcut Önlemler:	<i>Çevre Kanunu</i> (26 Nisan 2006 tarihli ve 5491 sayılı Kanunla değişik 2872 sayılı Kanun), 13. Madde

Sektör:

Taşınmaz ve Sınırlı Ayni Hak Edinimi

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Açıklama:

Türkiye, yabancı kişilerin ve yabancı kişilerin pay sahibi olduğu Türkiye’de kurulu işletmelerin taşınmaz ve sınırlı ayni hak edinimine ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Yabancı bir gerçek kişi²², Türkiye Cumhuriyeti’nde en fazla 30 hektar taşınmaz ve/veya sınırlı ayni hak edinebilir. Taşınmaz ve sınırlı ayni hak edinimi Türkiye Cumhuriyeti’nin kanun ve düzenlemelerinde belirlenen sınırlamalara tabidir.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler bir ilçede, toplamda, özel mülkiyete konu ilçe yüz ölçümünün % 10’undan fazla taşınmaz ve/veya sınırlı ayni hak edinemez.

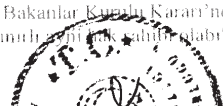
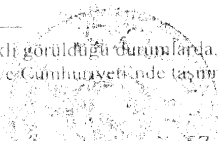
Kendi ülkelerinin kanuna göre kurulu tüzel kişiliği haiz yabancı şirketler yalnız özel kanun hükümleri çerçevesinde (Turizmi Teşvik Kanunu, Türk Petrol Kanunu ve Serbest Bölgeler Kanunu) taşınmaz ve/veya sınırlı ayni hak edinebilirler. Bu tanıma uymayan diğer işletmeler bu alanlarda taşınmaz veya sınırlı ayni hak edinemezler.

Kendi ülkelerinin kanununa göre kurulu tüzel kişiliği haiz şirketler 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu’nda tarım arazisi olarak sınıflandırılan taşınmazları ve/veya bunların üzerinde sınırlı ayni hak edinebilmek için Türkiye Cumhuriyeti Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’ndan ön izin almak zorundadır.

Bakanlar Kurulu, ülke menfaatlerinin veya güvenliğinin gerektirdiği hallerde yabancı kişilerin taşınmaz ve/veya sınırlı ayni hak edinimlerini; ülke, kişi, coğrafi bölge, süre, sayı, oran, tür, nitelik, yüzölçüm ve/veya miktar olarak belirleyebilir, sınırlandırabilir, kısmen veya tamamen durdurabilir veya yasaklayabilir.

Yabancı kişiler bir taşınmaz üzerinde gerçekleştirecekleri projeyi iki yıl içerisinde ilgili Bakanlığın onayına sunmak zorundadır.

²² Ulusal ilişkiler açısından gerekli görüldüğü durumlarda, yalnızca, bir Bakanlar Kurulu Kararı’nda belirlenmiş olan ülkelerin vatandaşları Türkiye Cumhuriyeti’nde taşınmaz ve/veya sınırlı ayni hak sahibi olabilir.

Tapu Kanunu'nun 35. Maddesinin hükümlerine aykırı olarak edinilen veya edinim amacına aykırı olarak kullanıldıkları ilgili Bakanlık veya Kurum tarafından tespit edilen veya süresi içinde ilgili Bakanlığa/Kuruma başvurulmayan veya süresi içinde projeleri gerçekleştirilmeyen ya da birinci fıkra kapsamındaki sınırlamalar dışında miras yoluyla edinilen taşınmaz veya sınırlı ayni haklar Maliye Bakanlığınca verilecek bir yılı geçmeyen süre içinde maliki tarafından tasfiye edilmediği takdirde tasfiye edilir ve tasfiye bedeli hak sahibine ödenir.

Türk Kanunları'na uygun olarak kurulmuş ve kaydedilmiş bir şirket, yabancı kişilerin bu şirkette yüzde elli veya daha yüksek paya sahip olmaları ya da yönetim hakkını haiz kişilerin çoğunluğunu atayabilme veya görevden alabilme yetkisine sahip olmaları durumunda, sadece şirketin ana sözleşmesinde belirtilen faaliyet konularını yürütmek üzere taşınmaz mülkiyeti ve/veya sınırlı ayni hak edinebilir.

Bir üst paragrafta belirtilen şirketlerin Türkiye'de kurulu başka bir şirkete doğrudan veya dolaylı olarak ortak olması durumunda ve yabancı kişilerin ortak olunan şirketteki toplam ortaklık payının yüzde elli veya daha fazla olması halinde ortak olunan şirket Tapu Kanunu'nun 36. Maddesi 1. fıkrasında belirtilen koşullara tabi olur. Aynı koşullar, taşınmaz sahibi bir şirkette (Türkiye'de kurulu, tüzel kişiliği haiz) yabancı kişilerin toplam payının yüzde elliye ulaşması veya geçmesi halinde de uygulanır.

Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki hükümlerde belirtilen tüzel kişiliği haiz şirketlerin, askeri yasak bölgeler, askeri güvenlik bölgeleri ve aynı Kanun'un 28. Maddesi'nde belirtilen bölgelerdeki taşınmaz veya sınırlı ayni hak edinimi Genelkurmay Başkanlığı'nın ya da yetkilendireceği komutanlıkların iznine tabidir. Bu şirketlerin özel güvenlik bölgelerindeki taşınmaz veya sınırlı ayni hak edinimi ise taşınmazın bulunduğu yerdeki Valiliğin iznine tabidir.

Tapu Kanunu'nun 36. Maddesi kapsamında edinilen taşınmazların kullanım amacı Valilikler tarafından izlenir.

Mevcut Önlemler:

Tapu Kanunu (03 Mayıs 2012 tarihli ve 6302 sayılı Kanunla değişik 2644 sayılı Kanun), 35. ve 36. Maddeler

Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu (2565 sayılı Kanun, 22 Aralık 1981)

- Sektör:** Ateşli Silahlar, Kılıçlar, Patlayıcılar, Mühimmat, Savaş Gereçleri ve Benzeri Ürünler
- İlgili Yükümlülükler:** Milli Muamele (Madde 1.4)
En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
- Açıklama:** Türkiye, ateşli silahlar, kılıçlar, patlayıcılar, mühimmat ve savaş gereçleri sektörüne ilişkin üretim, kullanım, satış, depolama, nakliyat, ithalat, ihracat ve bunların sahipliği dahil olmak üzere her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör: Savunma Sanayii

İlgili Yükümlölükler: Milli Muamele (Madde 1.4)
En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama: Türkiye savunma sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:	Biyolojik Ürünlerin Üretimi
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4) Performans Şartları (Madde 1.8)
Açıklama :	Türkiye, kan ürünlerinin üretimine ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:	Atom Enerjisi ve Nükleer Enerji, Atomik Maddeler, Radyoaktif Maddeler, Radyoaktif Atık Yönetimi
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4) En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5) Performans Şartları (Madde 1.8) Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Açıklama:	Türkiye, atom enerjisi ve nükleer enerji üretimi, satışı, atomik ve radyoaktif maddelerin üretimi ile radyoaktif atık yönetimi dahil atom enerjisi ve nükleer enerji sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Su Ürünleri

İlgili Yükümlölükler:

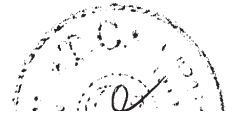
Milli Muamele (Madde 1.4)

Açıklama:

Türkiye, iç suları, kara suları ve münhasır ekonomik bölgesi dahilindeki sulardaki su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerine yönelik her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:	Şeker Üretimi
İlgili Yükümlülükler:	Performans Şartları (Madde 1.8)
Açıklama:	Türkiye, şeker üretimi ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.
Mevcut Önlemler:	<i>Şeker Kanunu</i> (13 Şubat 2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunla değişik 4364 sayılı Kanun), 5. Madde <i>Hammadde ve Şeker Fiyatları Yönetmeliği</i> (28 Haziran 2002 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır), 4. ve 5. Maddeler

Sektör:	Tütün Mamulleri Üretimi
İlgili Yükümlülükler:	Performans Şartları (Madde 1.8)
Açıklama:	Türkiye tütün mamulleri üretimine yönelik her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.
Mevcut Önlemler:	<i>Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun</i> (13 Şubat 2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunla değişik 4733 sayılı Kanun), 8. Madde

Sektör: Doğal Gaz

İlgili Yükümlülükler: Milli Muamele (Madde 1.4)
En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama: Türkiye, doğal gaz sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:	Bor, Toryum ve Uranyum
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4) En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5) Performans Şartları (Madde 1.8) Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Açıklama:	Türkiye bor, toryum ve uranyum minerallerine ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.
Mevcut Önlemler:	<i>Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanun</i> (2840 sayılı Kanun, 13 Haziran 1983) <i>Maden Kanunu</i> (3213 sayılı Kanun, 04 Haziran 1985), 50. Madde

Sektör:	Elektrik Enerjisi Üretimi
İlgili Yükümlölükler:	Milli Muamele (Madde 1.4) En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5) Performans Şartları (Madde 1.8) Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Açıklama:	Türkiye, elektrik üretimi sektörüne ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:	Dezavantajlı Topluluklar
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4) En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5) Performans Şartları (Madde 1.8) Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Açıklama:	Türkiye, engelliler gibi sosyal veya ekonomik açıdan dezavantajlı olan topluluklara ve devlete seçkin hizmetler sunmuş kişilere ayrıcalıklı haklar ve öncelikler sunan her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

